

БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ

*Жалпы орта білім беретін мектептердің
1-сыныбына арналған оқулық*

*Өзбекстан Республикасы Халыққа білім беру
министрлігі баспаға ұсынған*

Жаңа басылым

Ташкент – 2021

УЎК 75.02(075.3)
КБК 85.1я71
С 18

Құрастырушылар:

Алфия Салихова, Дилфуза Шаякубова, Барно Юнусова

Жауапты редактор:
Асқарали Сулаймонов

Пікір жазғандар:

- А. Умаров – Камолиддин Бехзод атындағы Ұлттық суретшілік және дизайн институты «Миниатюра және кітап графикасы» кафедрасының оқытушысы.
- А. Имамова – Республикалық мамандандырылған дизайн мектебінің жоғары санатты оқытушысы, өнертанушы.
- З. Агзамова – Республикалық мамандандырылған дизайн мектебінің оқытушысы.
- Н. Вахабова – Ташкент қаласының Янгихаёт ауданындағы 32-жалпы орта білім беретін мектептің оқытушысы.

Бейнелеу өнері [мәтін]: 1-сыныпқа арналған оқулық / А. Салихова [тағы басқалар] – Ташкент: Республикалық білім орталығы, 2021. – 72 б.

ISBN 978-9943-7115-6-3

УЎК 75.02(075.3)
КБК 85.1я71

Шартты белгілер

– үйренеміз

– сабақ аяқталды

– сызамыз

– бояймыз

– тапсырма

*Республикалық мақсатты кітап қоры қаржысы
есебінен басылды.*

*Оригинал макет және дизайн концепциясы
Республикалық білім орталығы тарапынан жасалды.*

ISBN 978-9943-7115-6-3

© Республикалық білім орталығы, 2021

М А З М Ұ Н Ы

1. ГРАФИКА

Бейнелеу өнері сабағында қолданылатын жұмыс құралдары	5
Сызықтың түрлері	7
Қызықты пішіндер	8
Көңілді сандар	10
Кемпірқосақ түстерінің тұрпаты	12
Рең және гүлдер	14
Жапырақтардың суретін салу	16
«Күздің берекесі» тақырыбында сурет салу	18
«Бау-бақшадағы кірпі» тақырыбында сурет салу	22

2. МҮСІНШІЛІК

Ұлттық ыдыс және жемістер жасау	26
Шөже мен үйрек пішінін жасау	32
Күшік пен мысық пішінін жасау	34
Балық көрінісін жасау	36
Керік және піл пішінін жасау	37
Пингвин пішінін жасау	39
«Жаңа жыл» (Қорытындылаушы сабақ)	40

3. КЕСКІНДЕМЕ

«Қыс көрінісі» тақырыбында суретін салу	42
Қоянның суретін салу	44
Түлкінің суретін салу	45
Аюдың суретін салу	46
Бәйшешек суретін салу	48
«Вазадағы гүлдер» тақырыбында сурет салу	50
«Анама сыйлық» тақырыбында сурет салу	51
1-Бақылау жұмысы. «Гүлшоқ» тақырыбында сурет салу	52
«Елімізде Наурыз» тақырыбында сурет салу	53

4. КОМПОЗИЦИЯ

«Геометрик пішіндерден тұратын табиғат» тақырыбында композициялық жұмыс орындау	56
Бақбақ гүлі (шөптермен) композиция жасау	58
Көбелектер (гүлдер үстінде) тақырыбында композиция жасау	60
Балара және гүлдегі қоңыз (Балара ұясы мен гүлдер) тақырыбында композиция жасау	61
Инелік пен құмырсқа (ағаш бұтақтары мен жапырақтарында) тақырыбында композиция жасау	62
«Табиғат қойнауындағы жәндік» тақырыбына композиция жасау	64
2-Бақылау жұмысы. «Гүлзар»	66
«Жазғы саяхат» тақырыбында композициялық сурет салу	68

ГРАФИКА

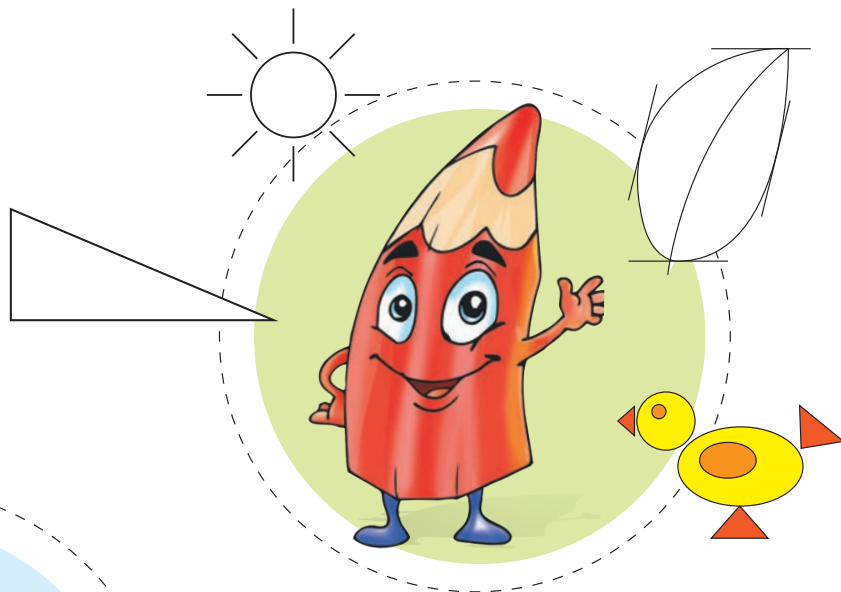
**БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІ
САБАҒЫНДА ҚОЛДАНЫЛАТЫН
ЖҰМЫС ҚҰРАЛДАРЫ**

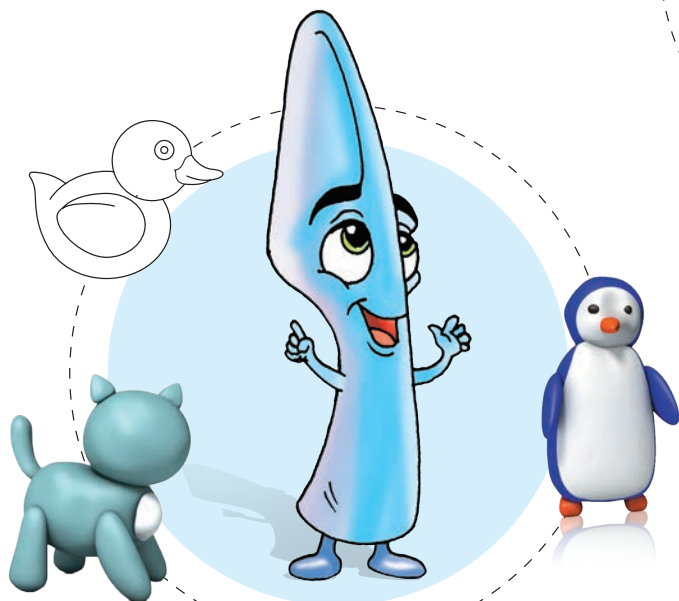
Жаттығу дәптерінің 3-бетіне түрлі түсті қаламдар көмегімен «Менің сүйікті ойыншығым» тақырыбында сурет салу.

БЕЙНЕЛЕУ ӨНЕРІНІҢ ТҮРЛЕРІ

Графика

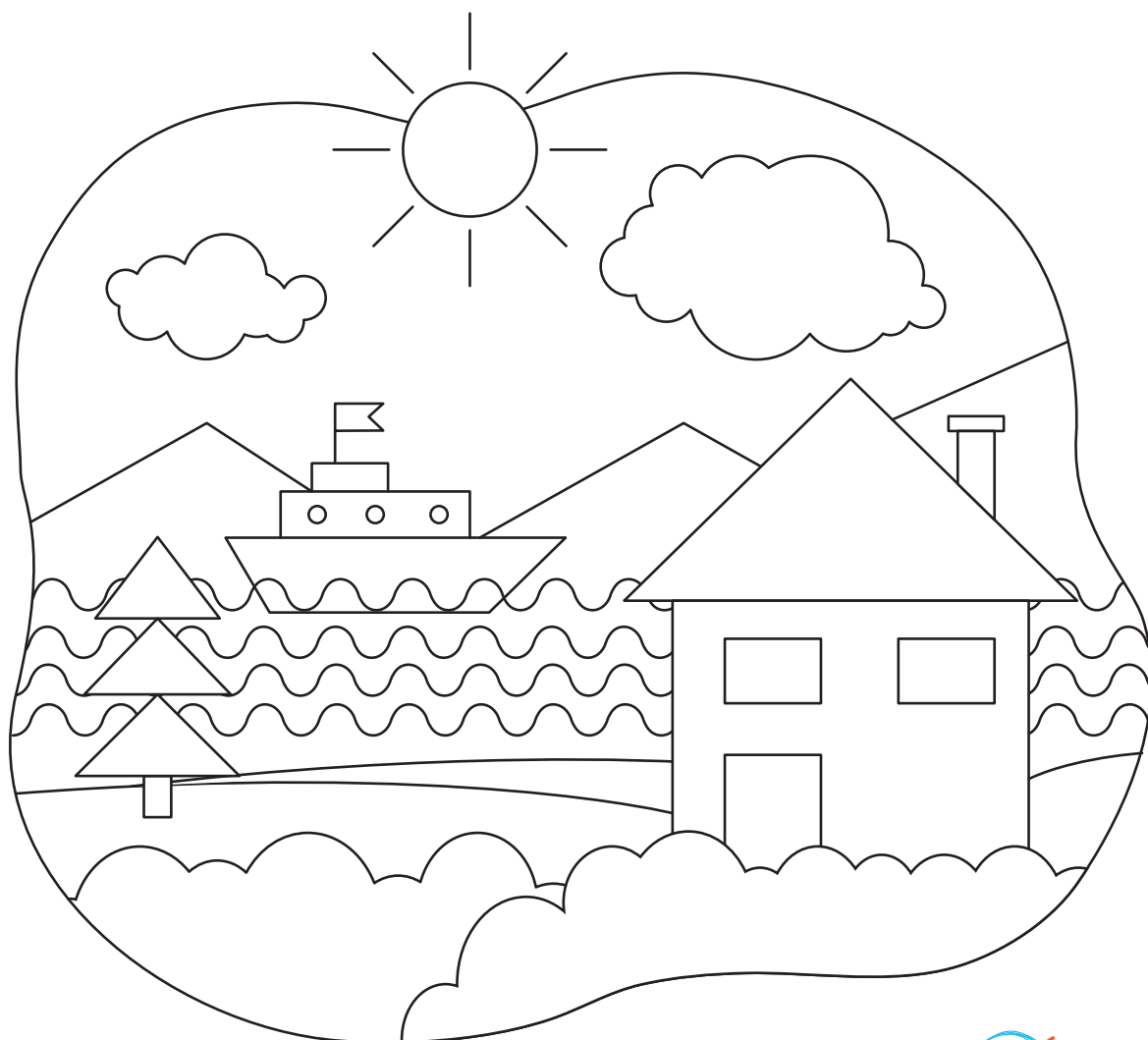
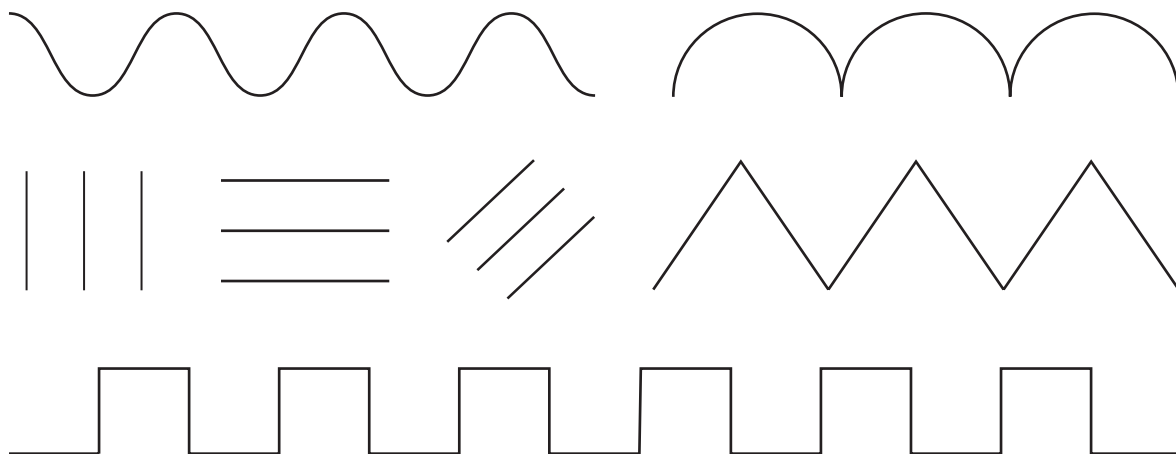

Мүсіншілік

Кескіндеме

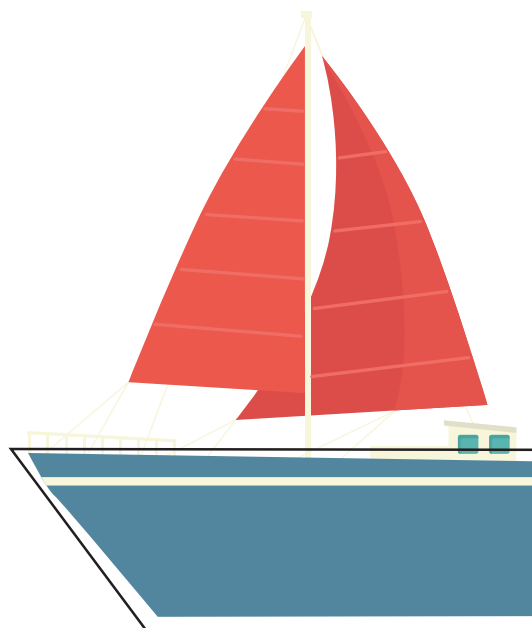
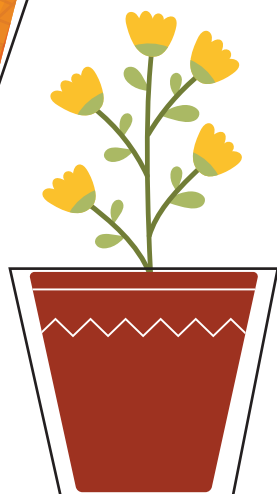
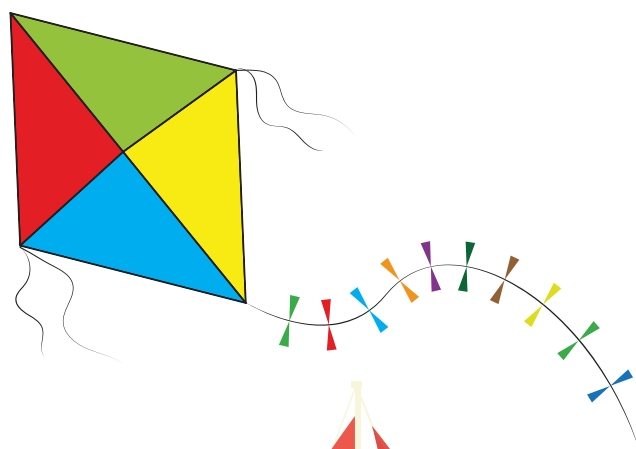
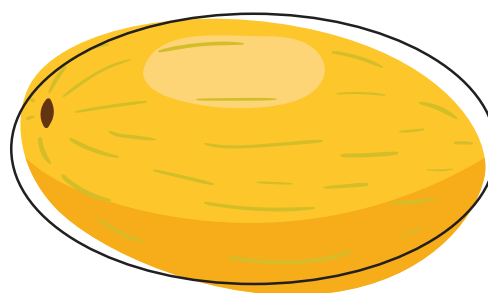
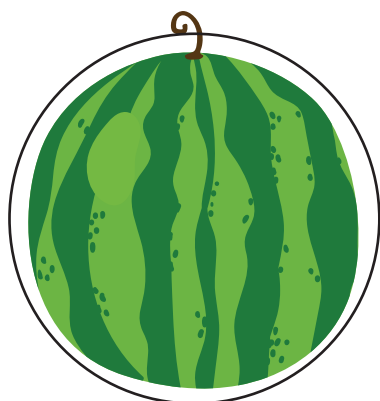
Сызықтың түрлері

Жаттығу дәптерінің 5-бетіне түрлі сызықтар көмегінде сурет сал.

ҚЫЗЫҚТЫ ПІШІНДЕР

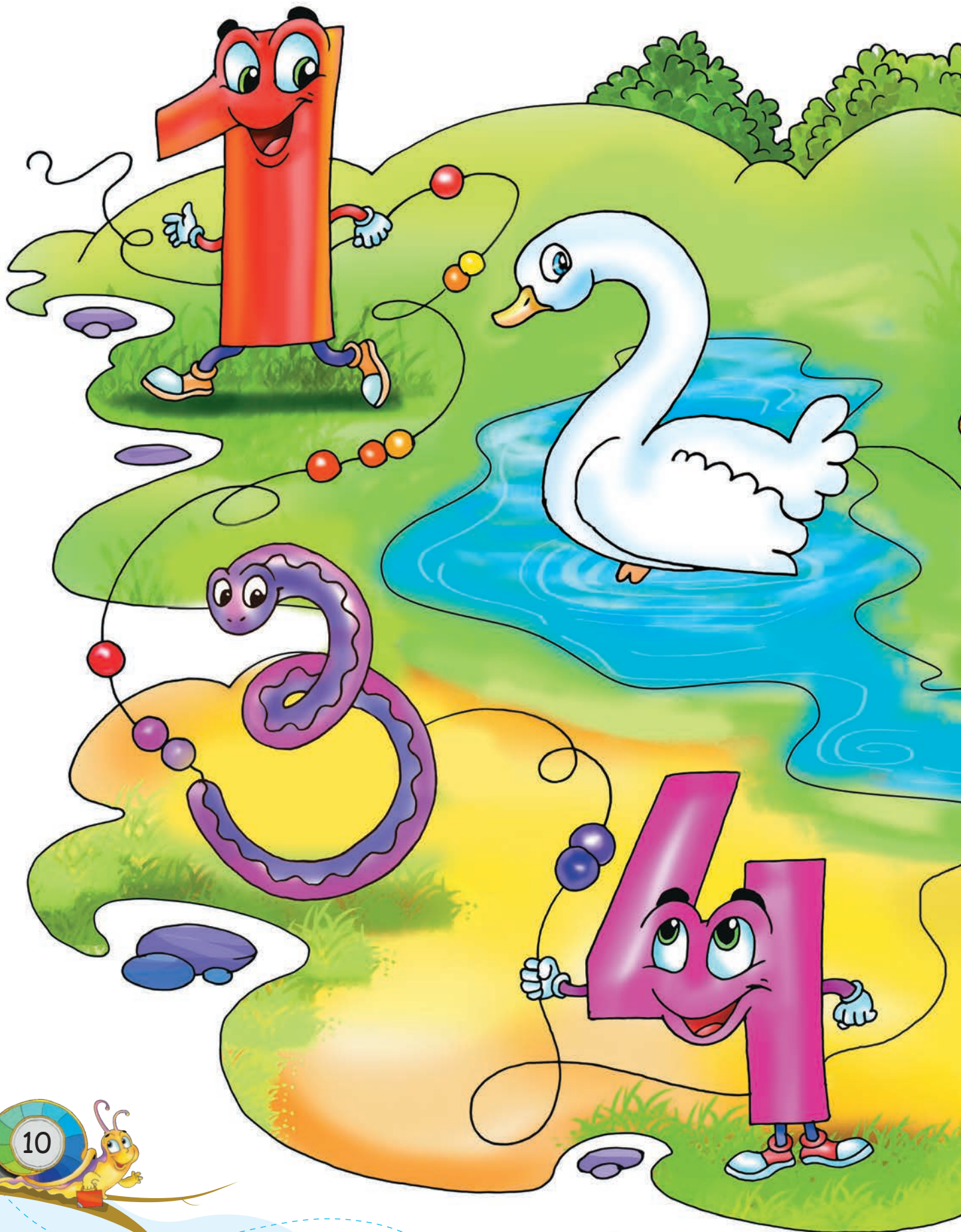

Жаттығу дәптерінің 7-бетіне геометриялық пішіндерден пайдаланып сурет сал.

Көңілді сандар

Сандарды неге ўқсатасын? Жаттығу дәптеринің 9-бетіне суретін сал

Кемпірқосақ түстерінің тұрпаты

Негізгі түстер

+

=

+

=

+

=

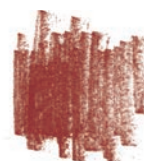
+

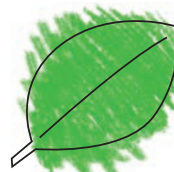
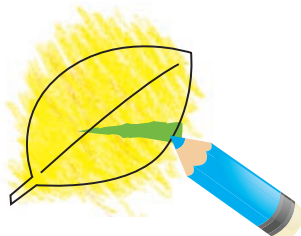
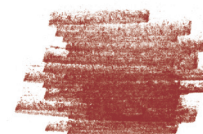
+

=

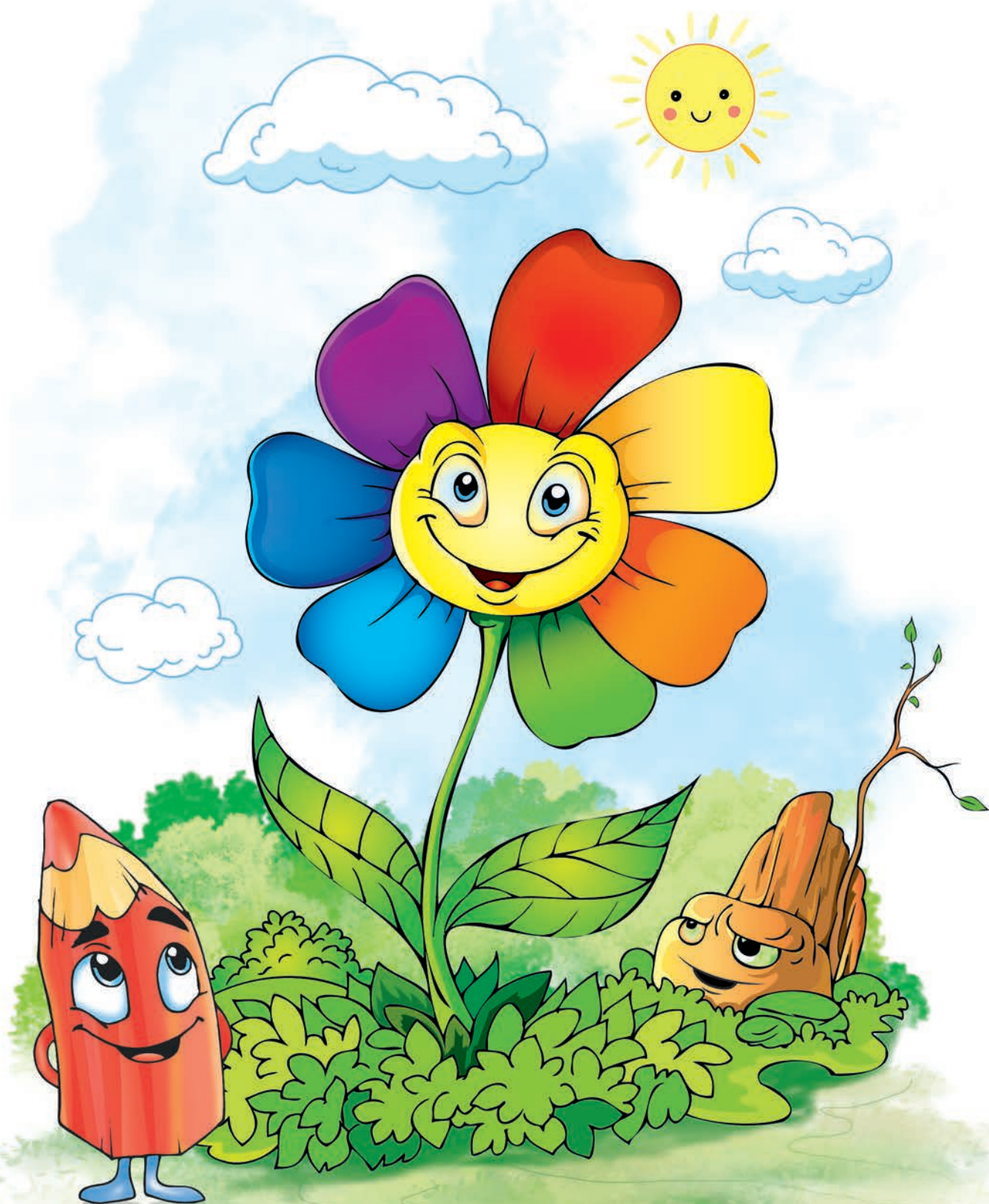
Қосымша түстер

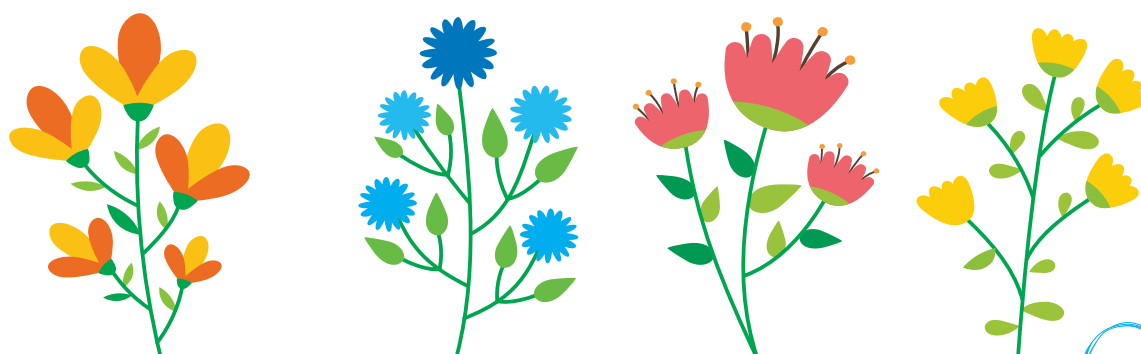
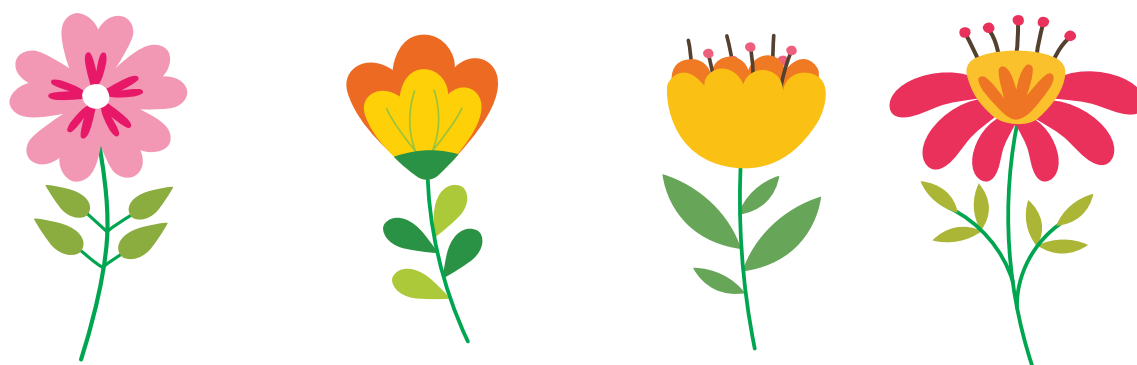
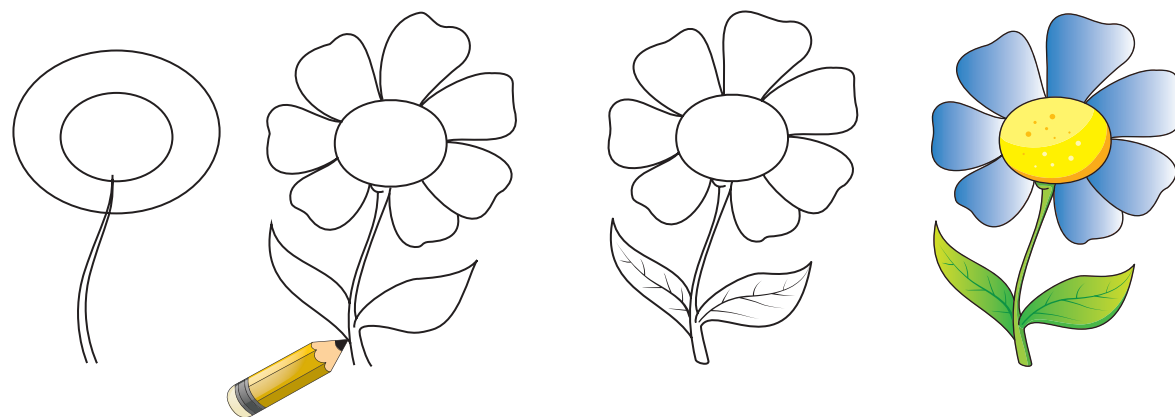
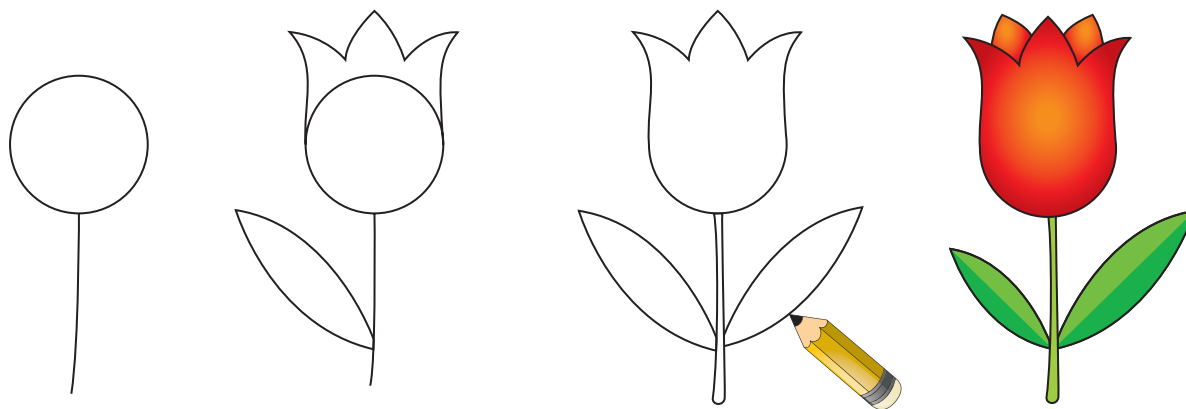

Жаттығу дәптерінің 11-бетінде берілген суретті боя.

Түстер мен гүлдер

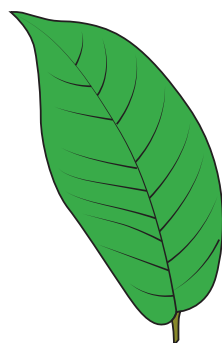
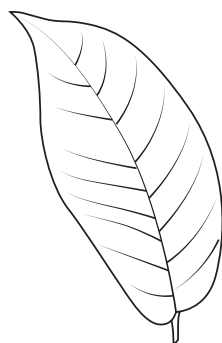
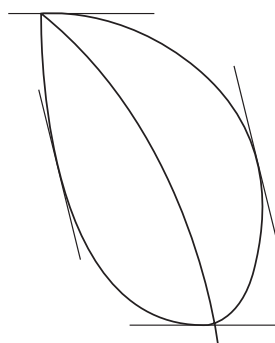
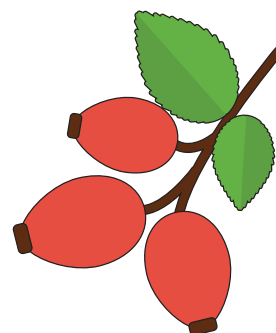
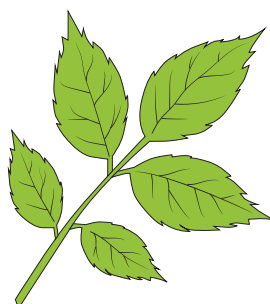
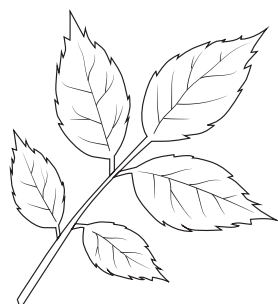
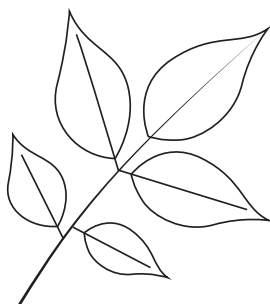
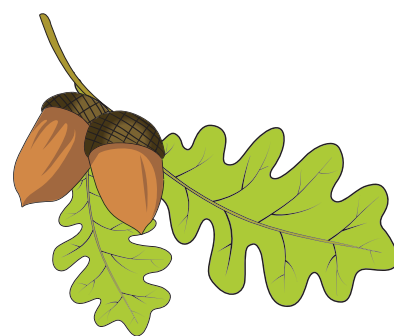
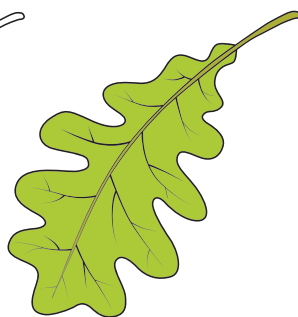
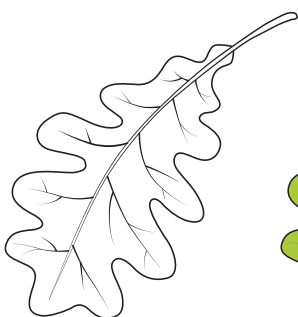
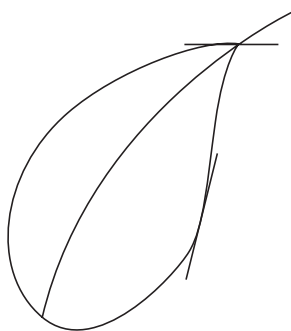
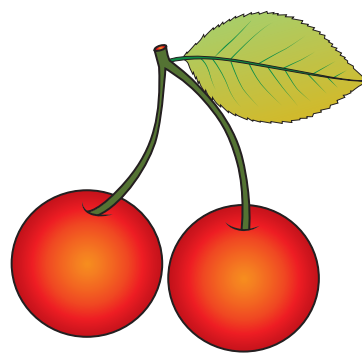
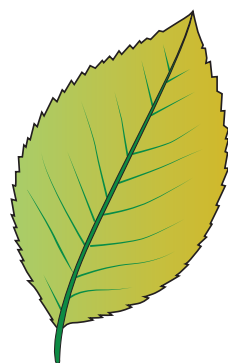
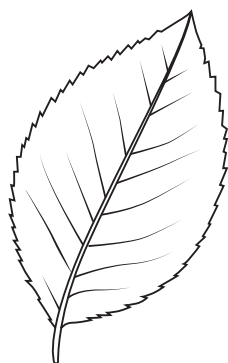
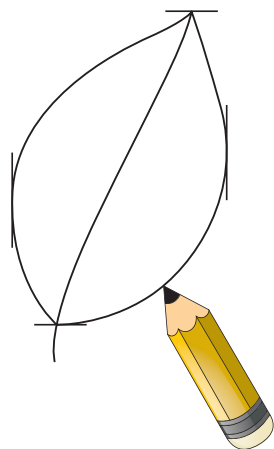

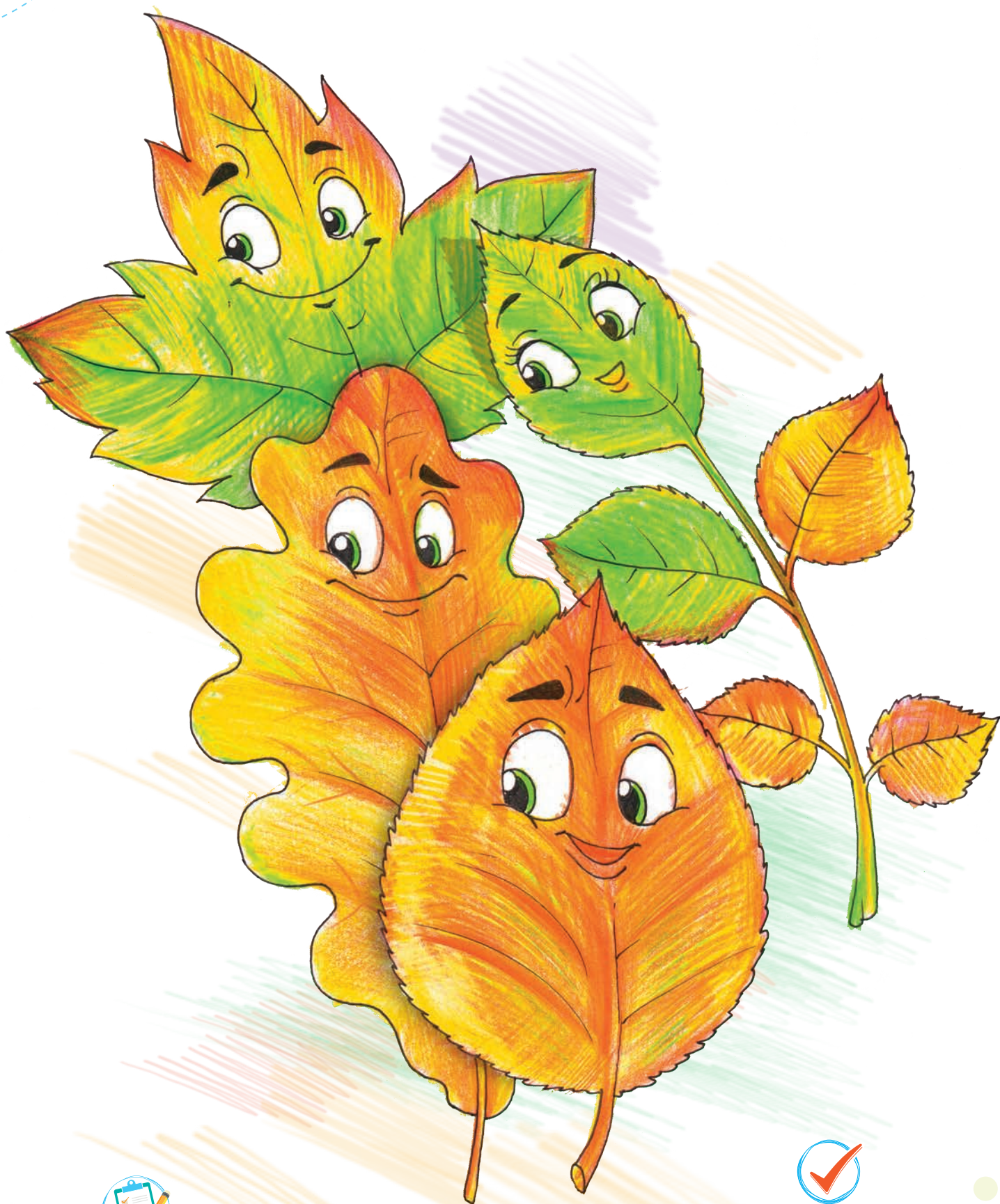
Жаттығу дәптерінің 13-бетіне оқулықта көрсетілген гүл үлгілерінен бірінің суретін сал.

Жапырақтар суретін сал

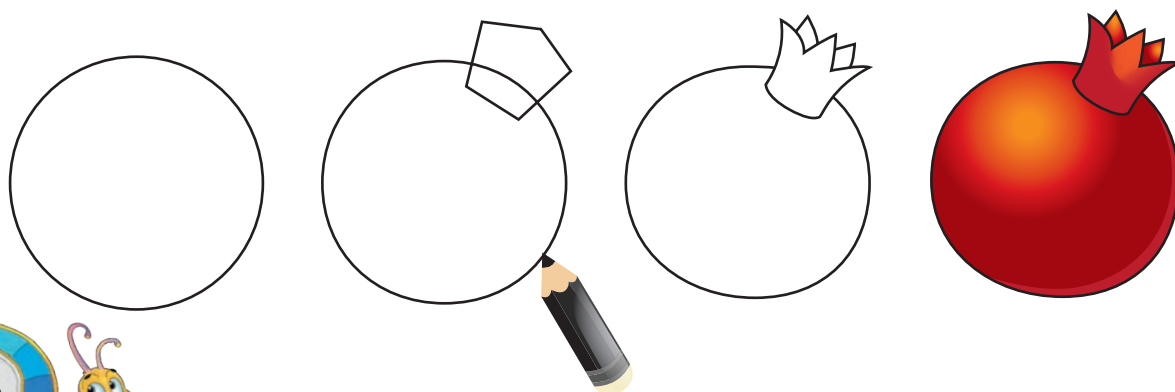
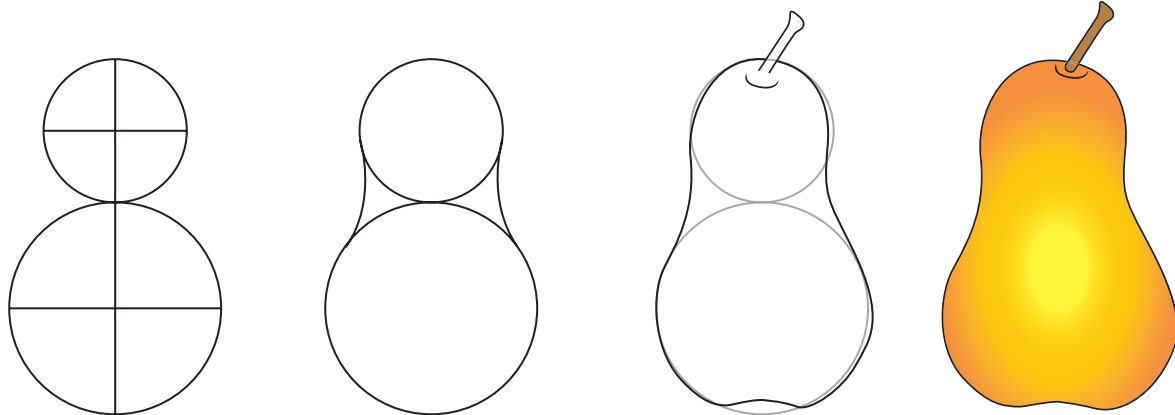
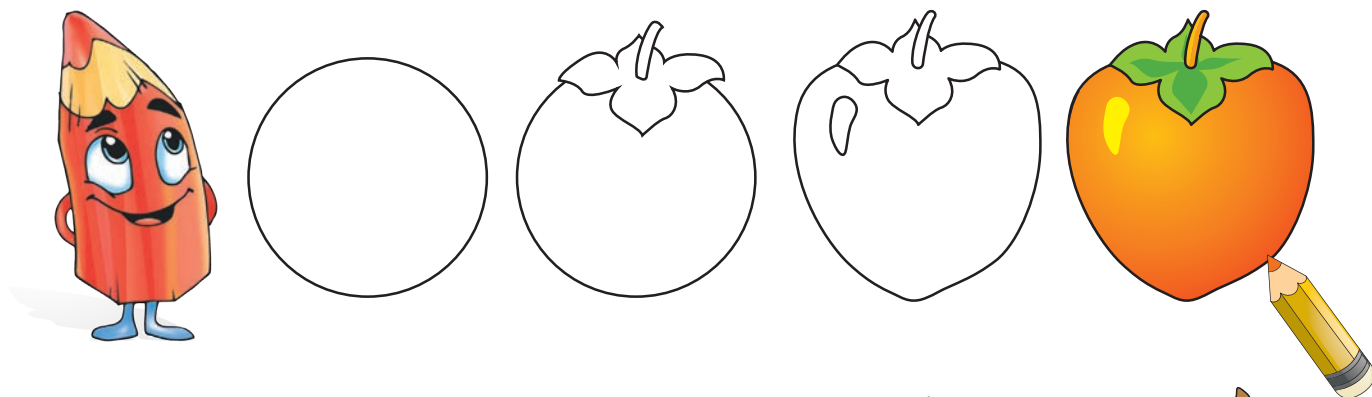
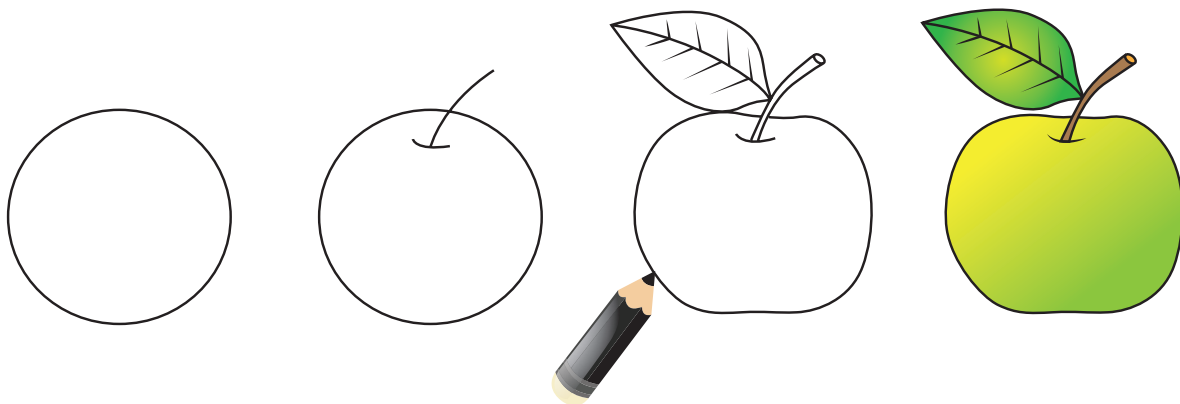

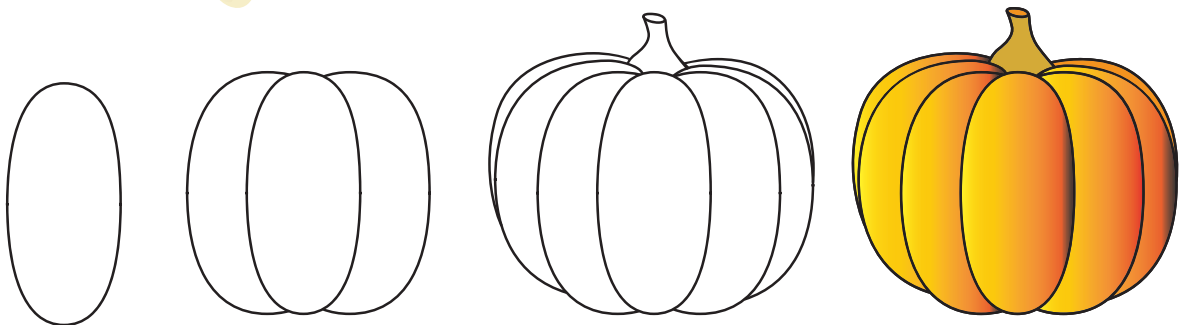
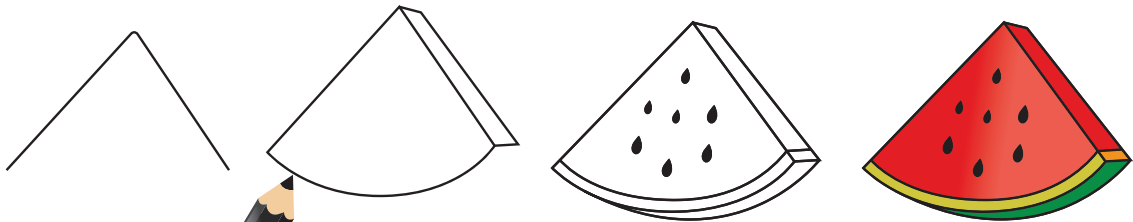
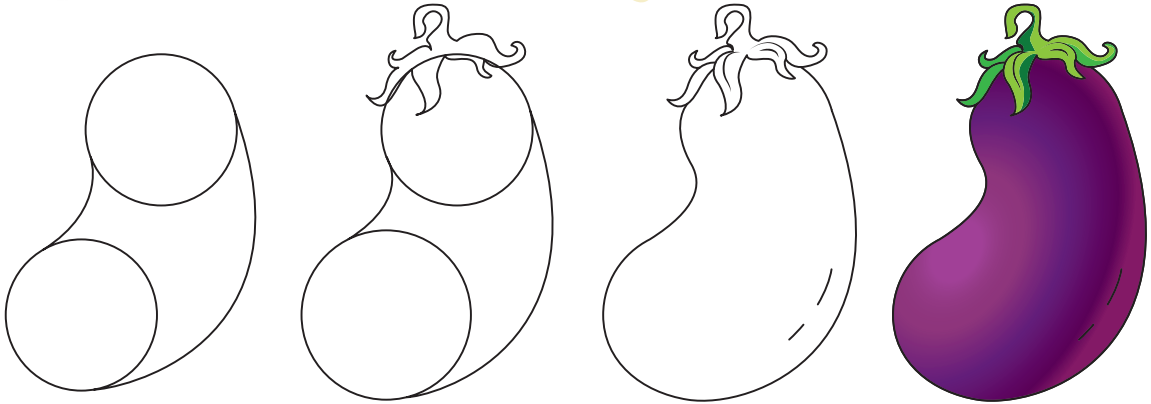
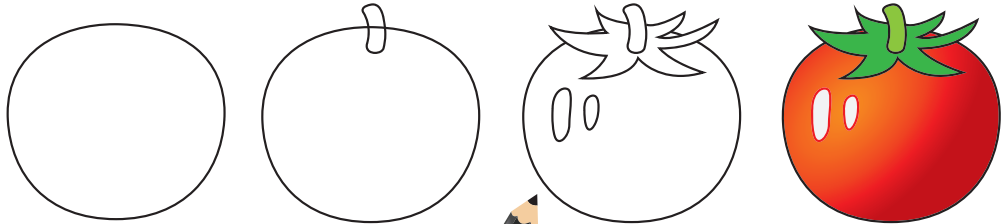
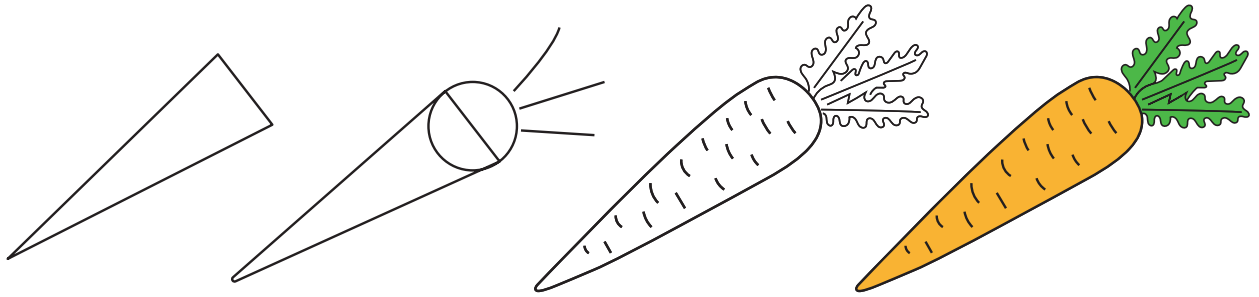
Жаттығу дәптерінің 15-бетіне
жапырақтар суретін сал.

«Күздің берекесі» тақырыбында сурет салу

Жаттығу дәптерінің 17-бетіне жеміс және көкөністер суретін сал.

«Бау-бақшадағы кірпі» тақырыбында сурет сал

Жаттығу дәптерінің 19-бетіндегі суретті аяқта және боя.

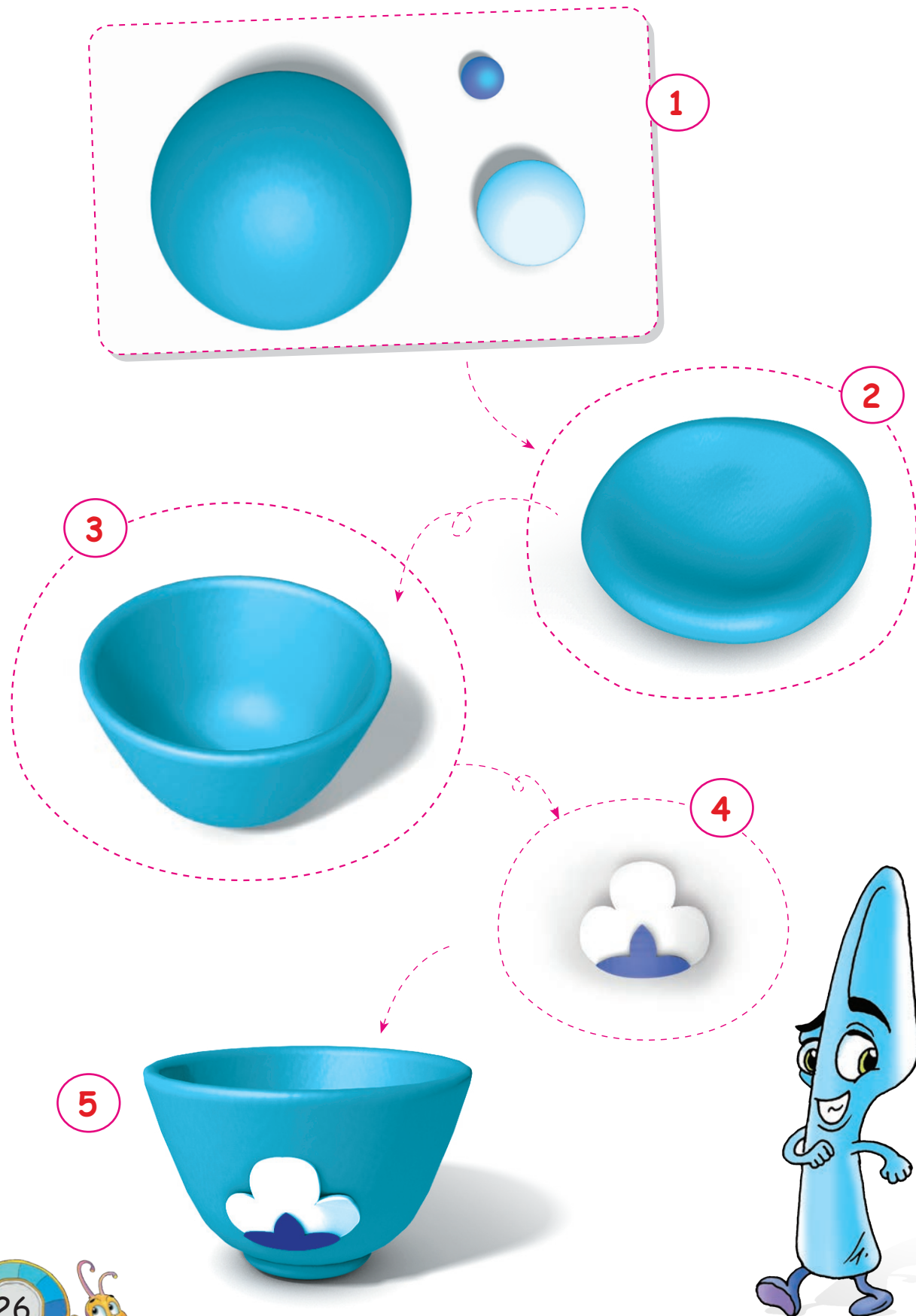

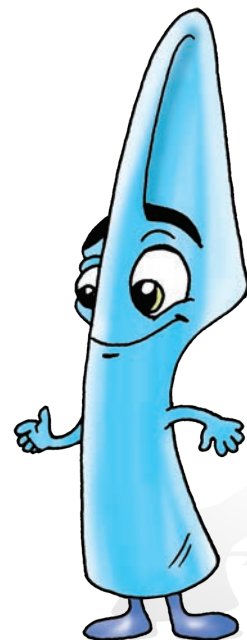
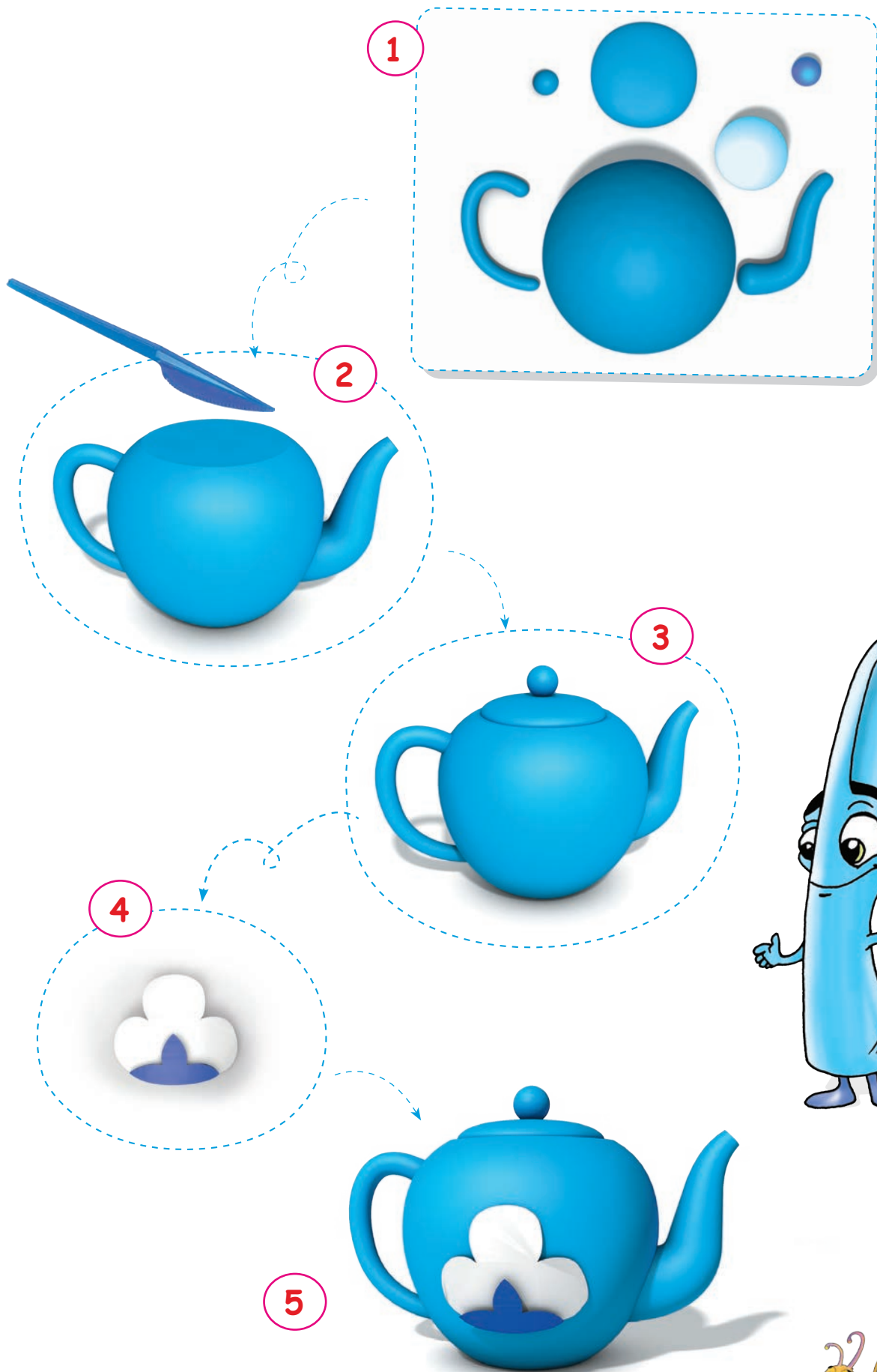

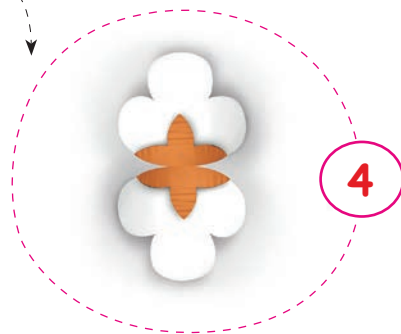
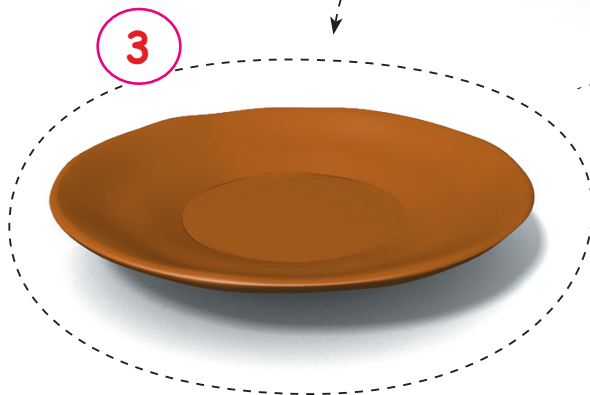
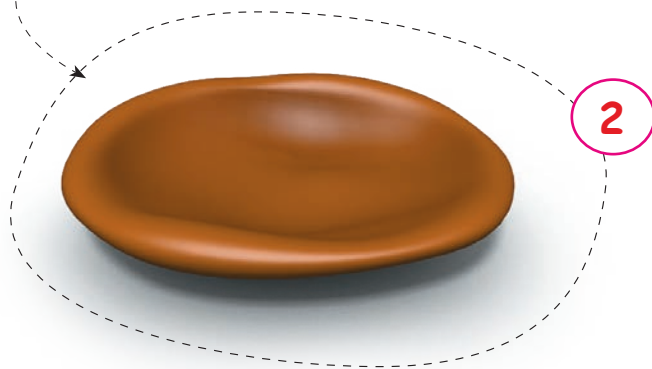
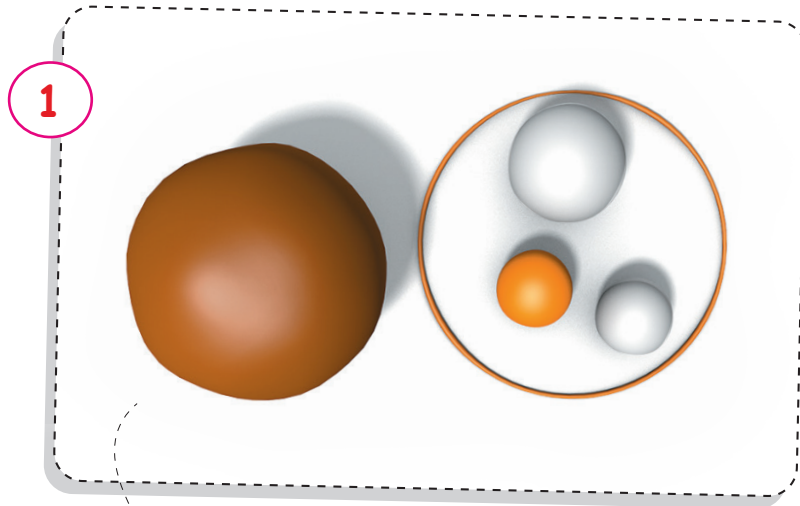
МУСІНШІЛІК

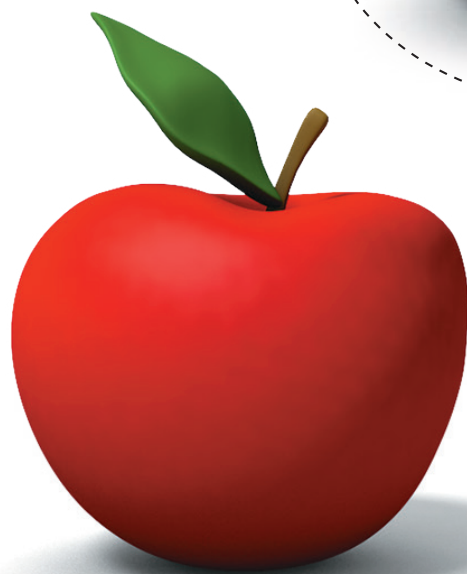
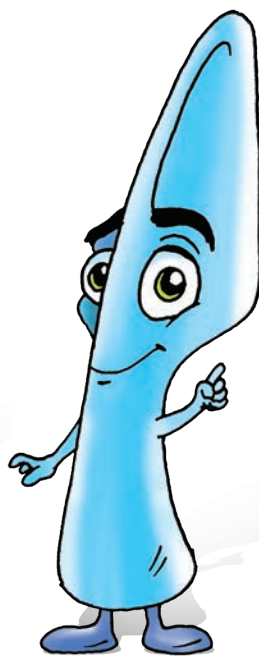
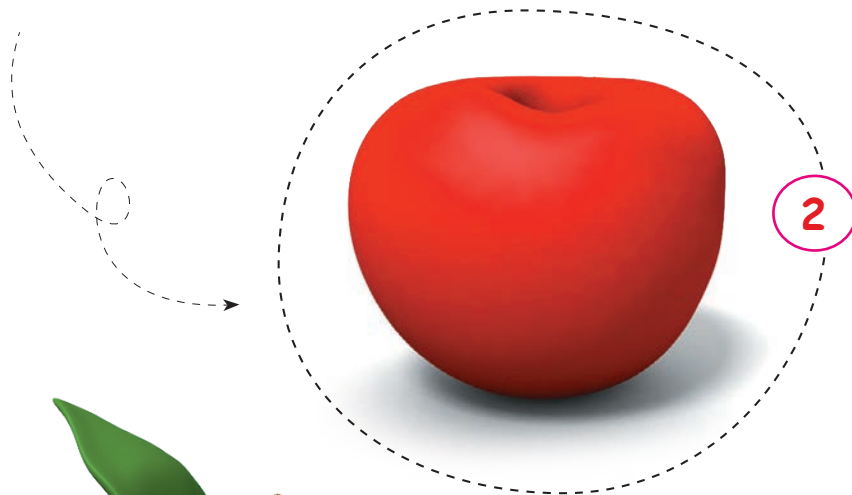
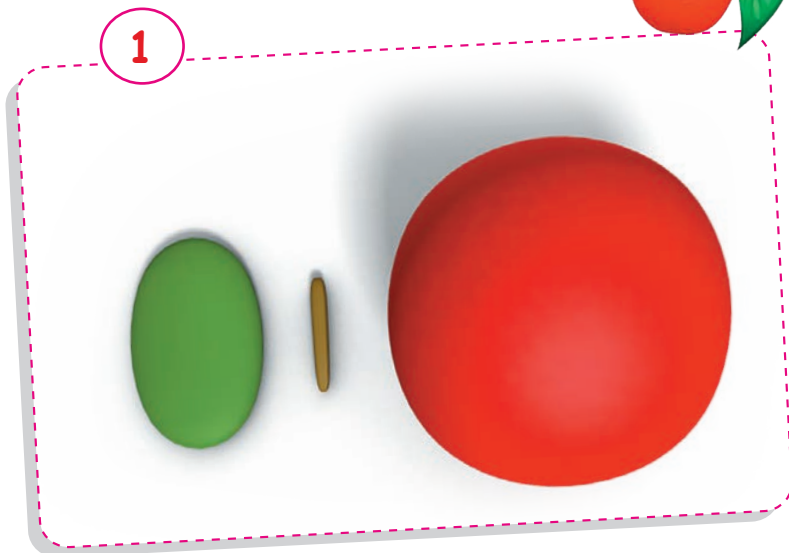
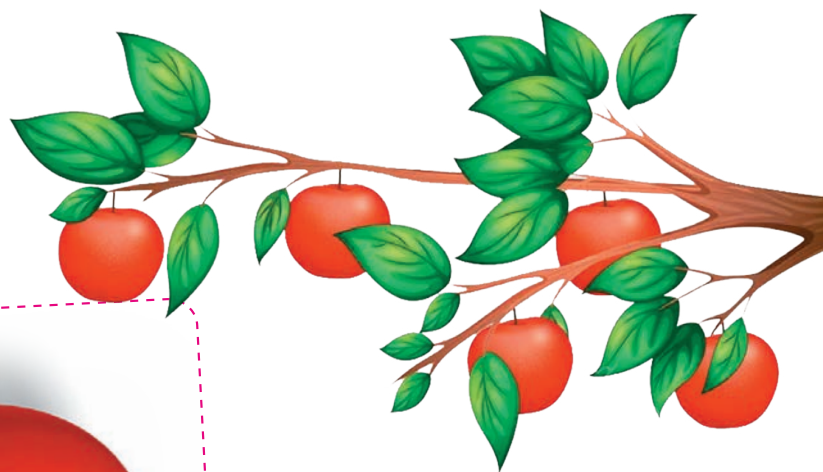

Ұлттық ыдыс және жемістер жасау

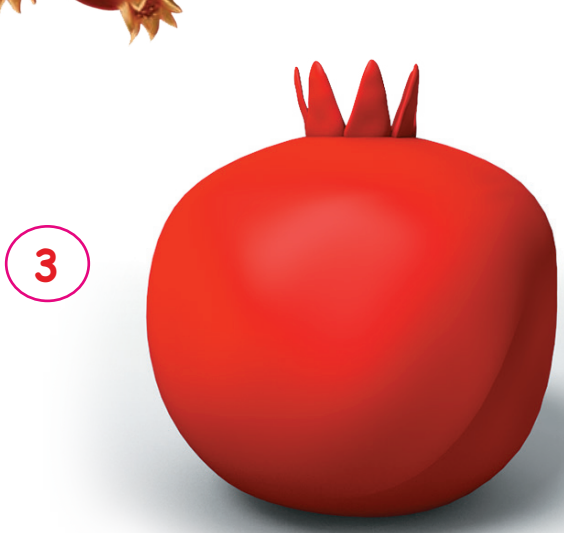
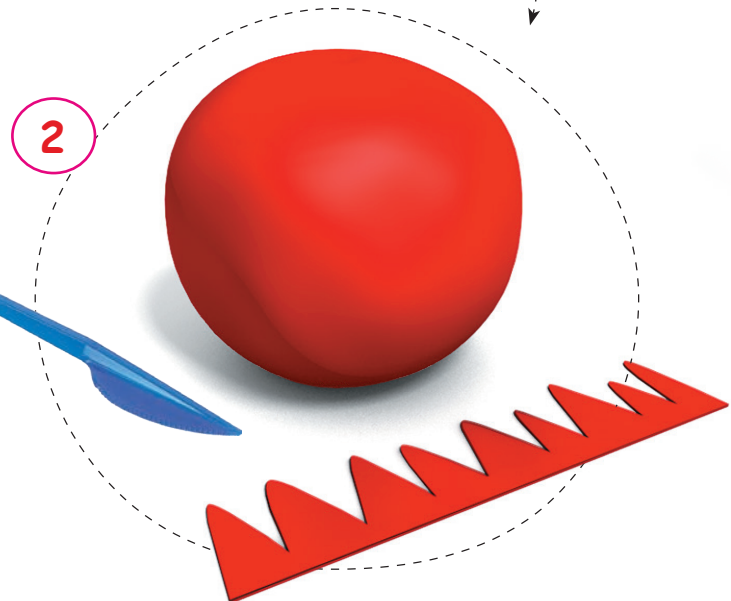
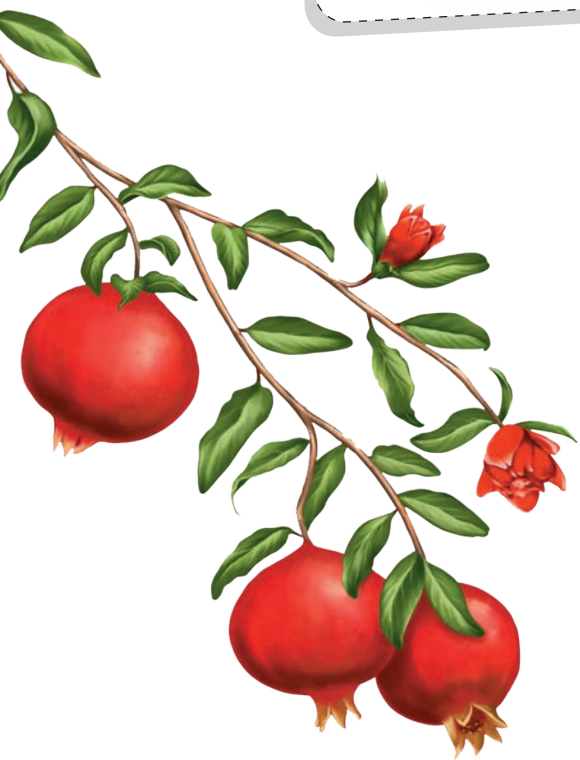
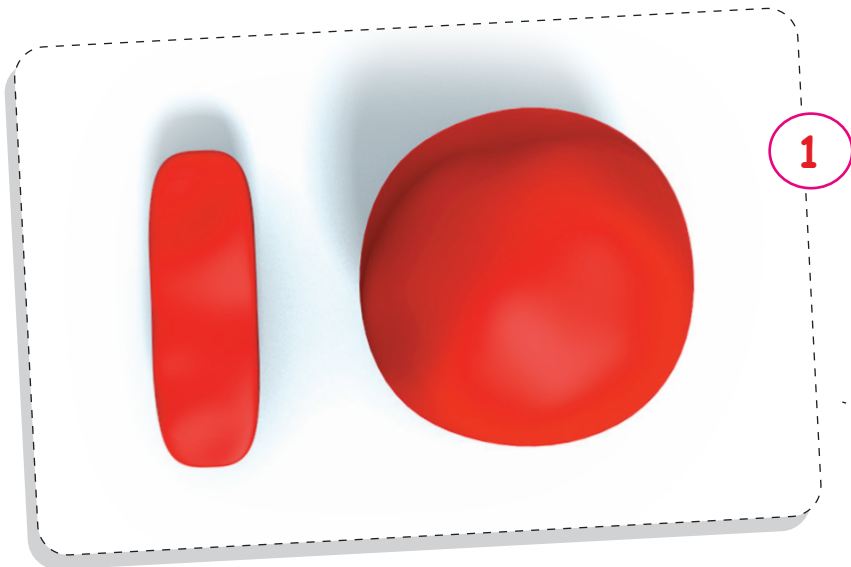

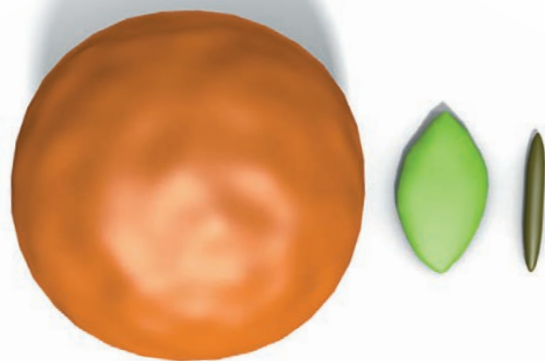

3

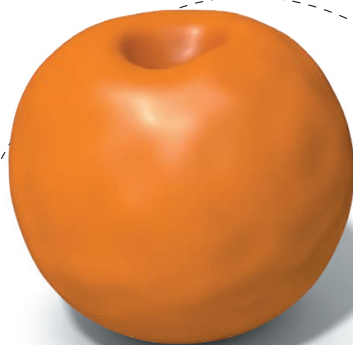

1

2

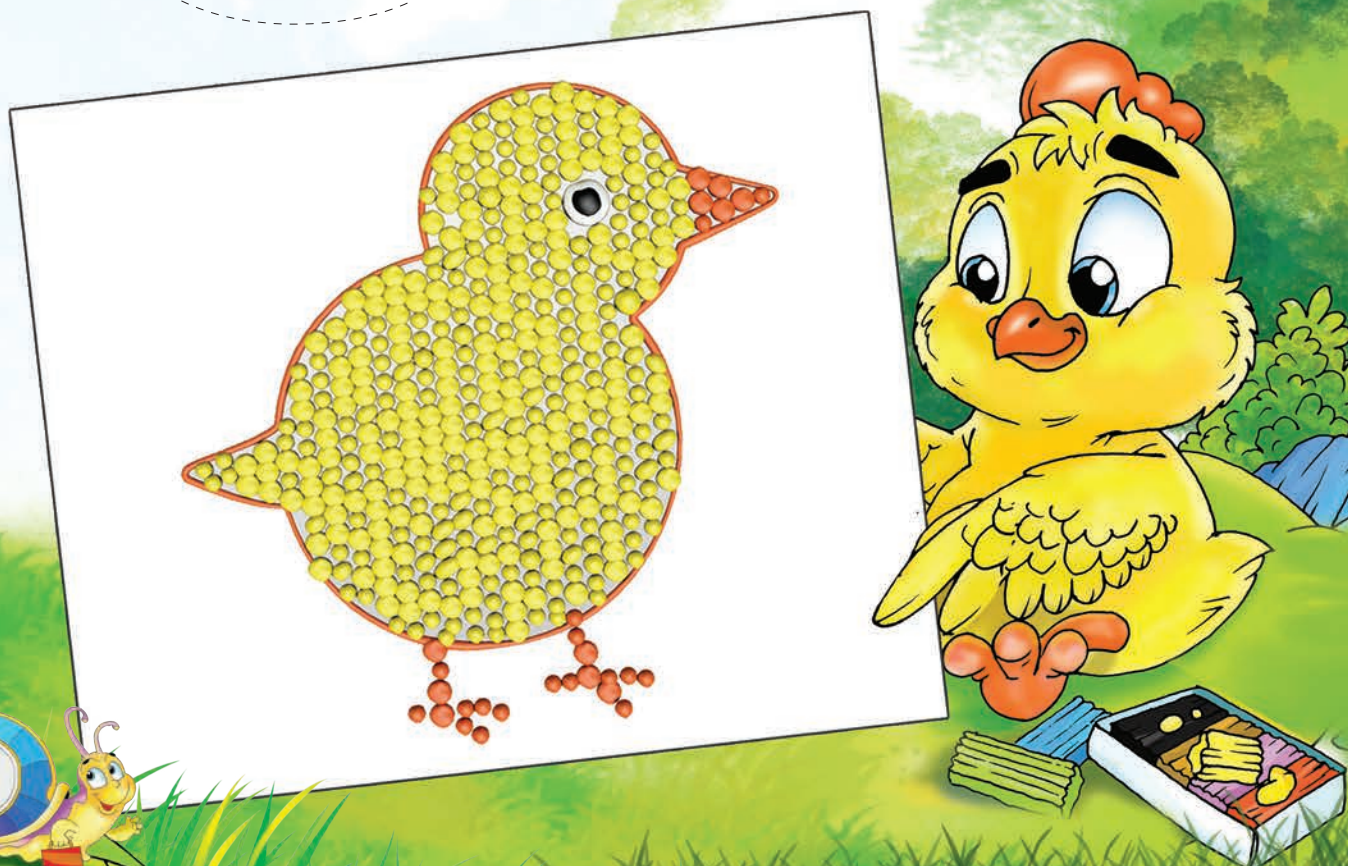
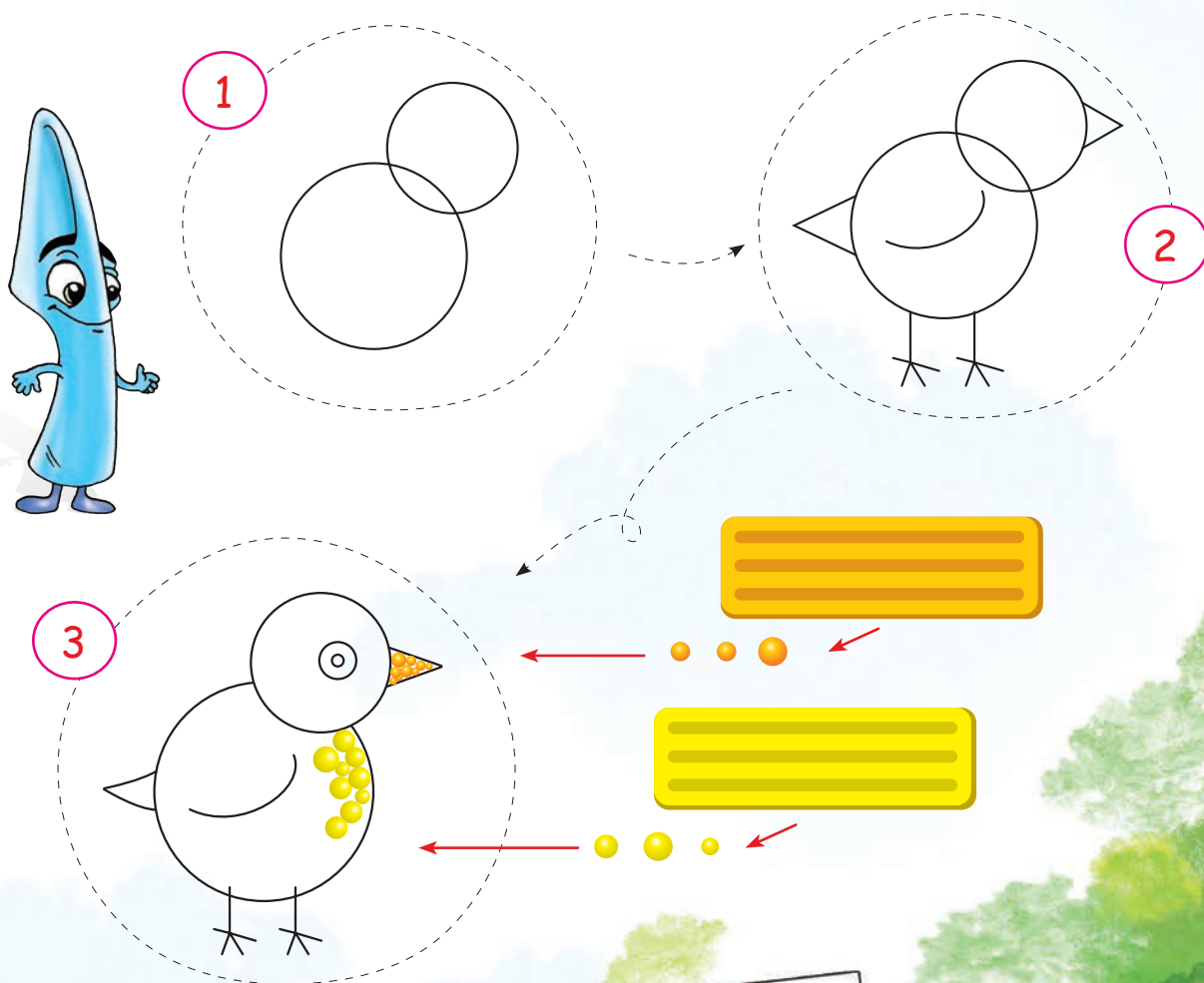
3

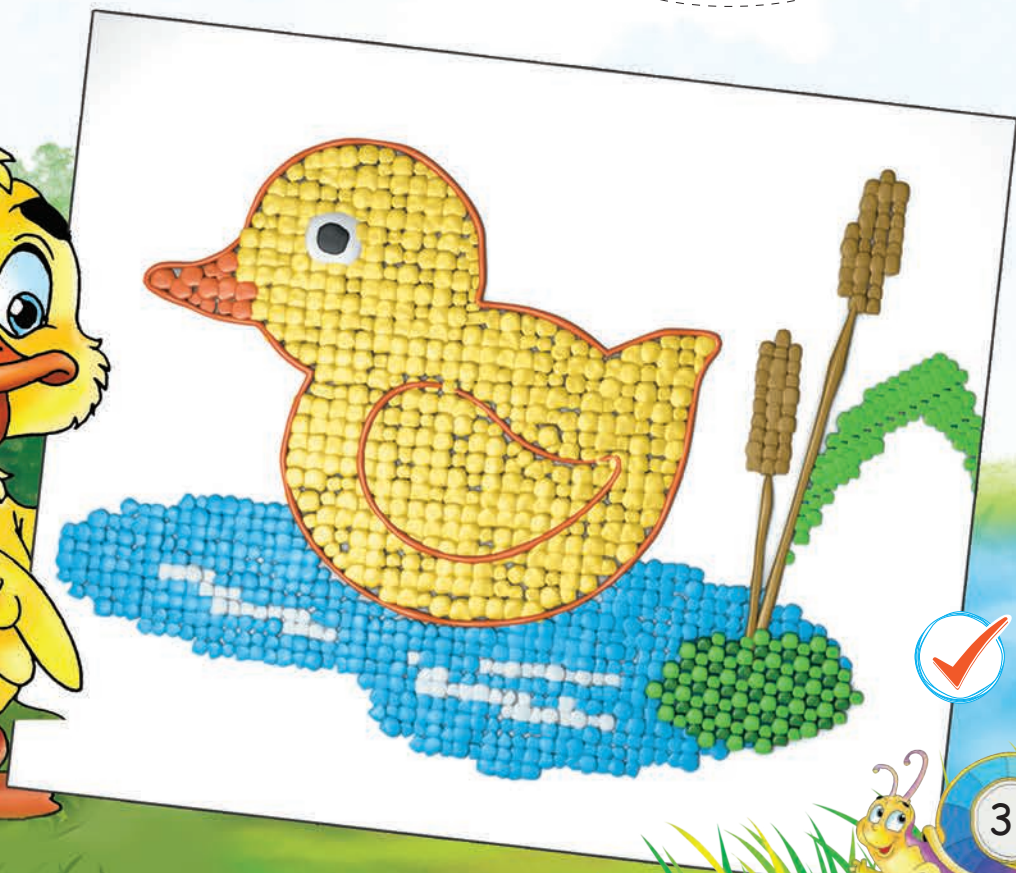
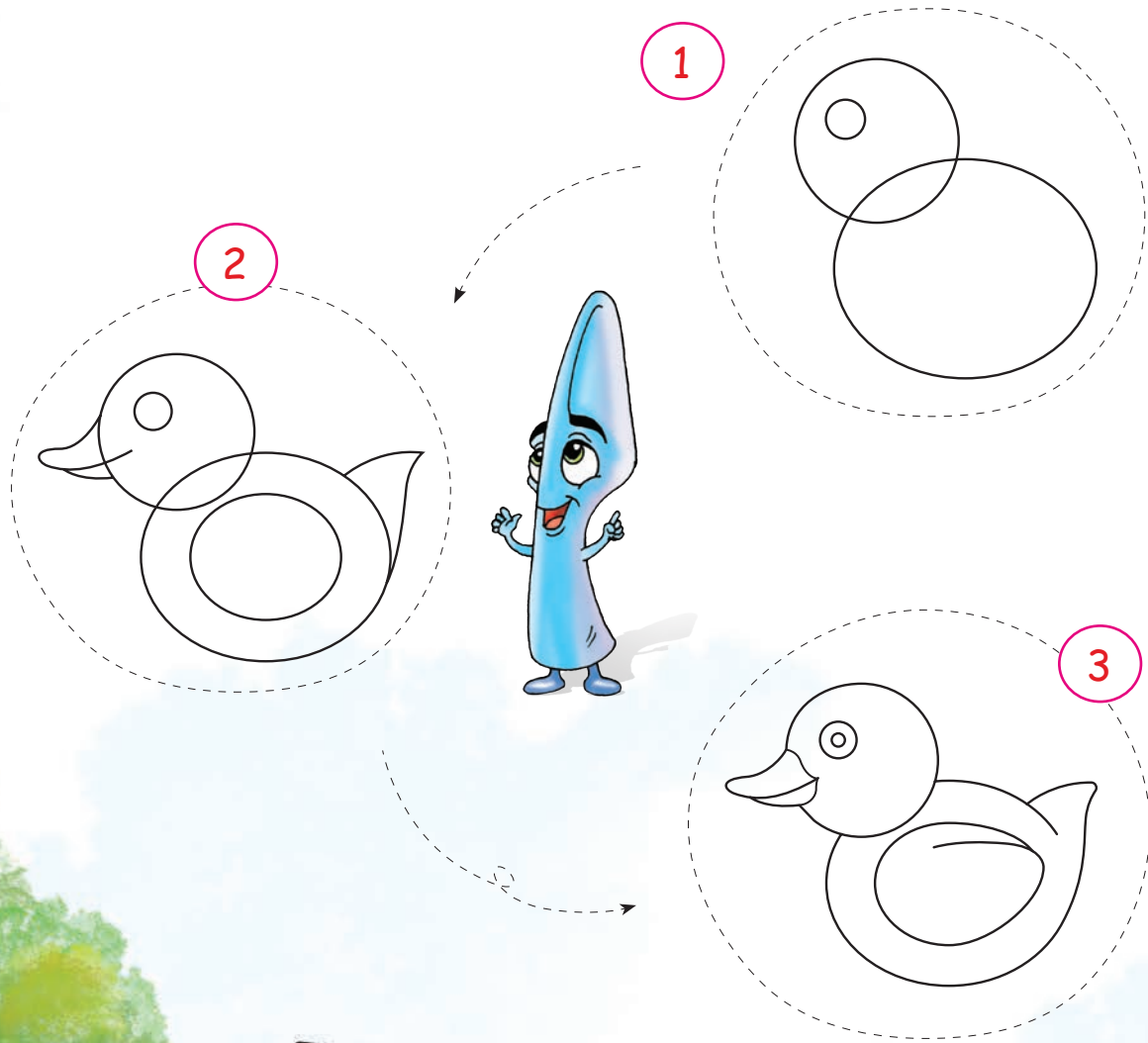
Ўлттық ыдыс және жемістерден бірін жаса.

31

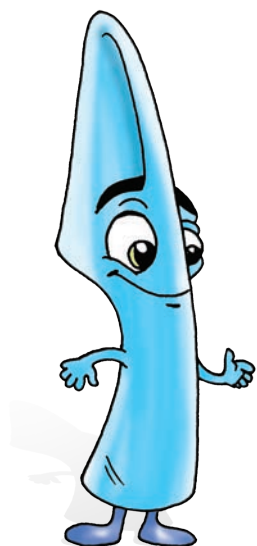
Шөже мен үйрек пішінін жасау

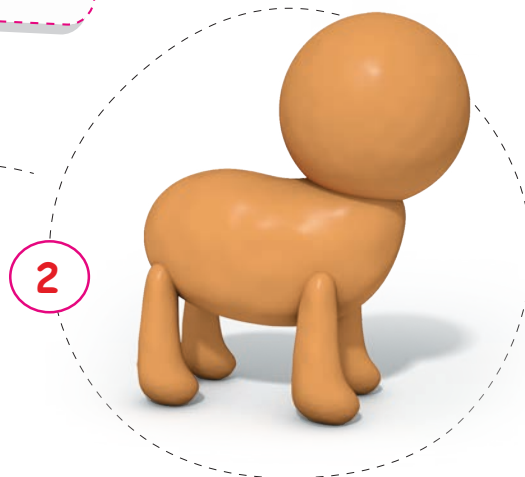

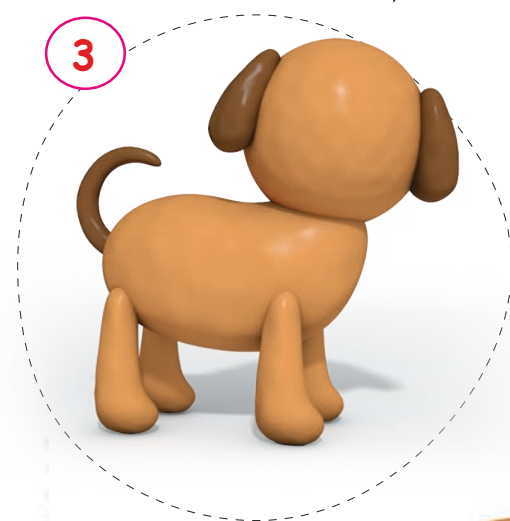
Күшік пен мысық пішінін жасау

1

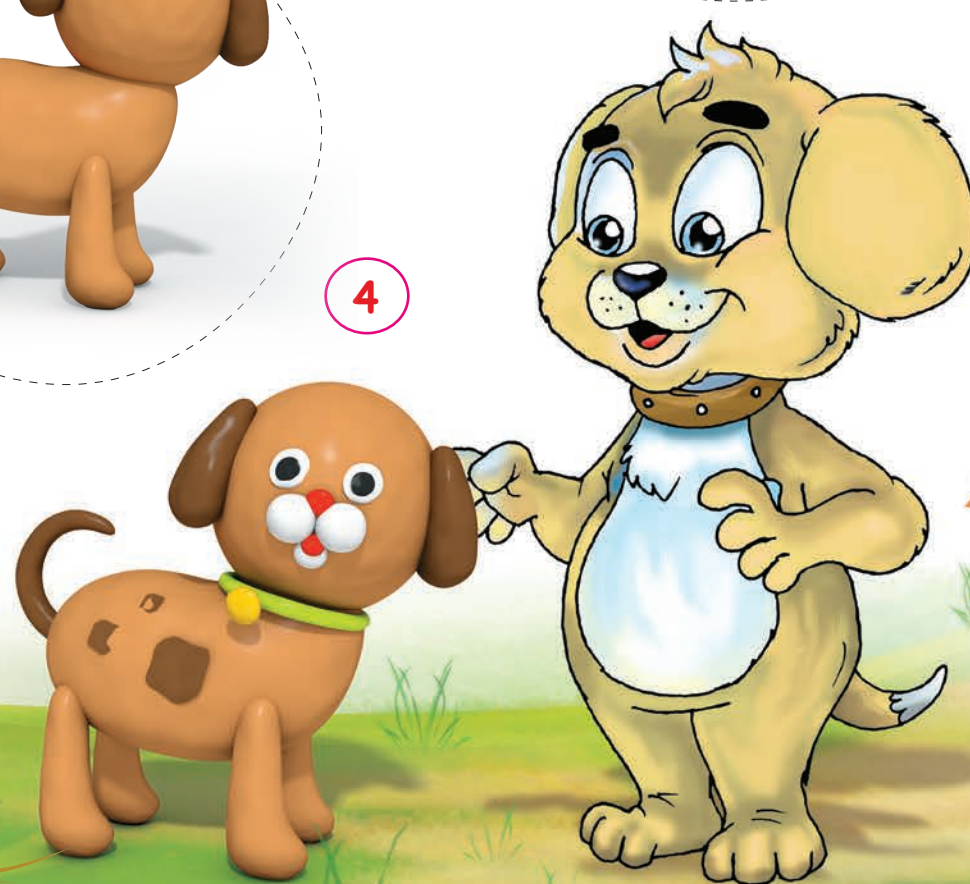

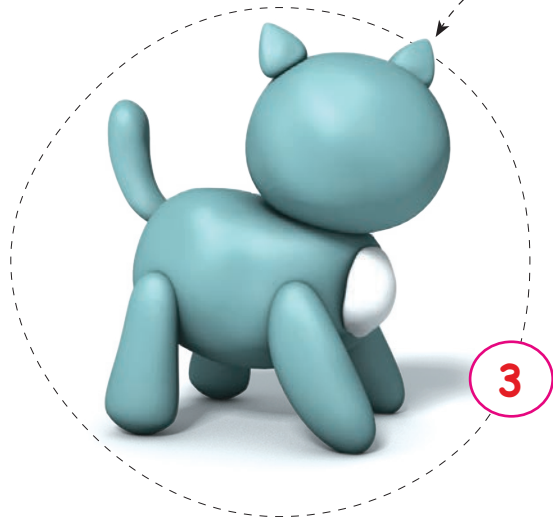
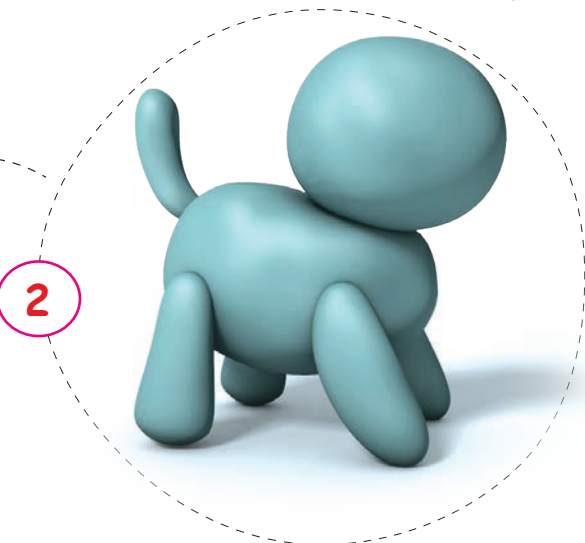
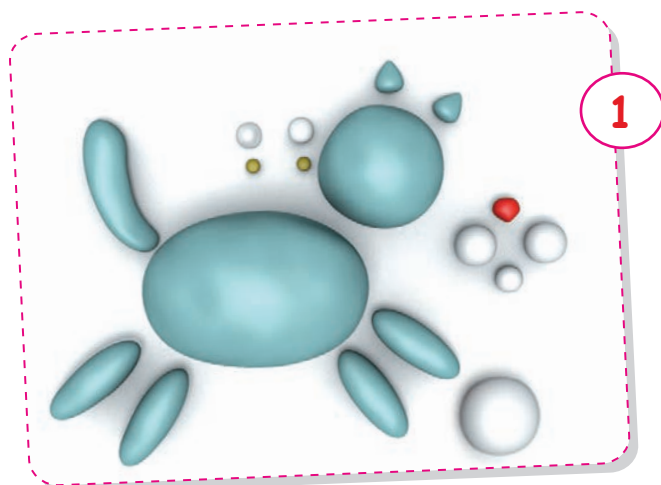
2

3

4

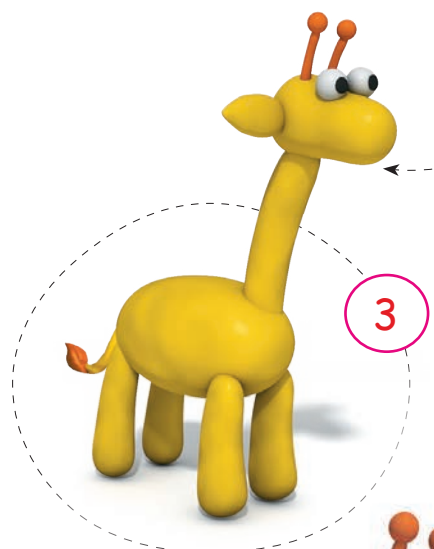
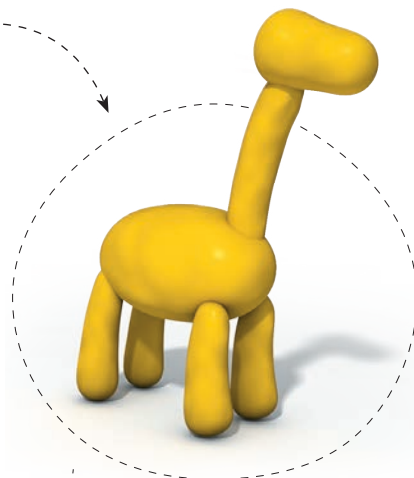
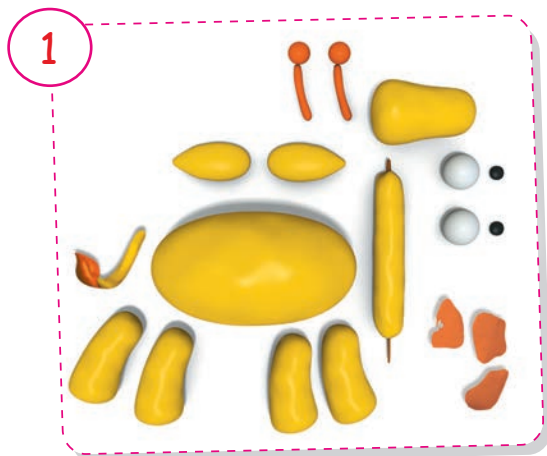
Балық көрінісін жасау

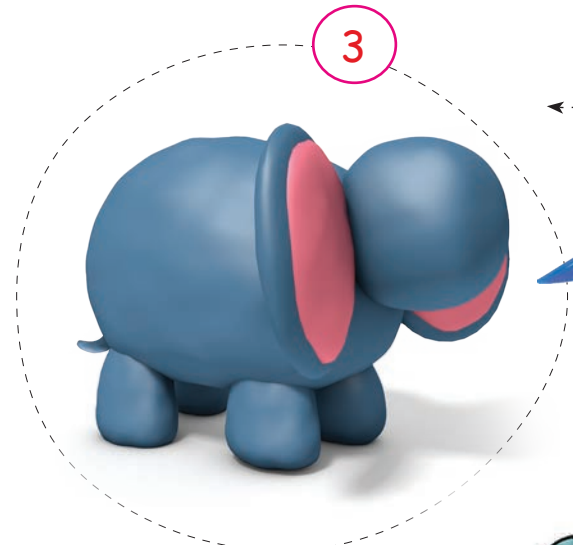
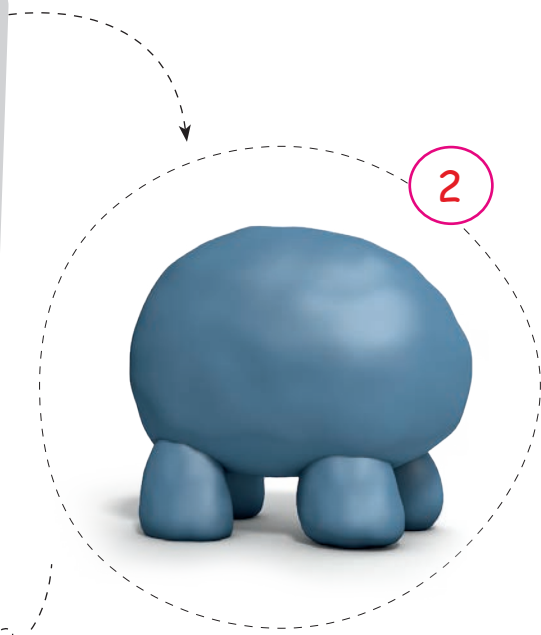
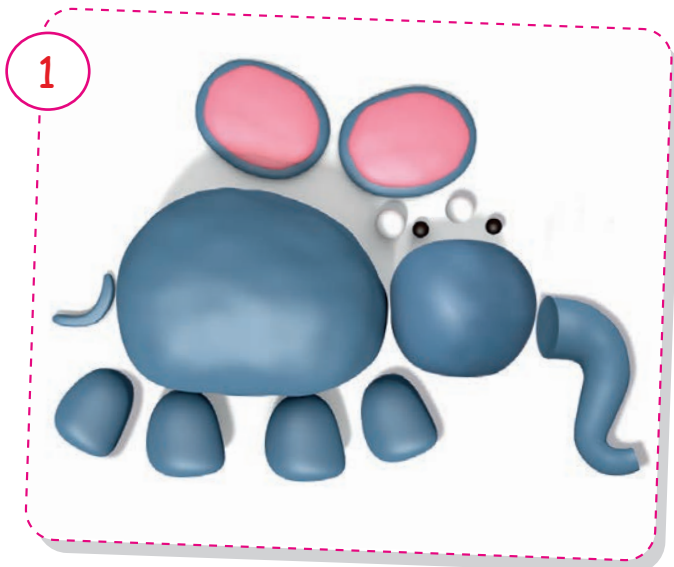

36

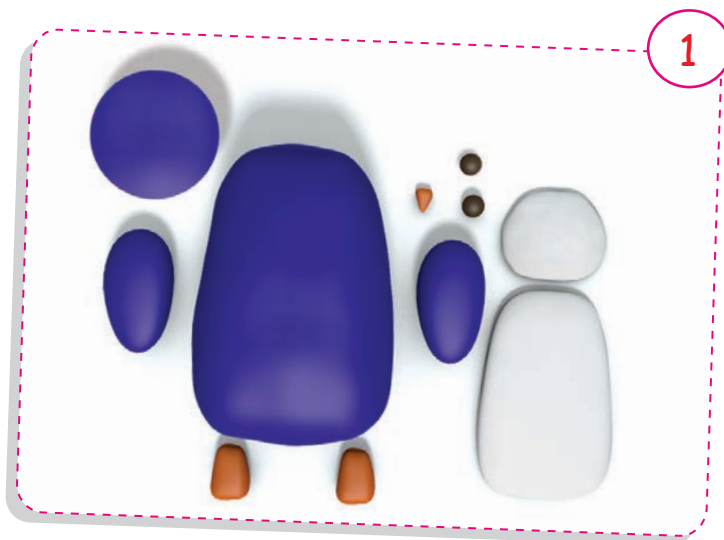

Керик және піл пішінін жасау

Пингвин пішінін жасау

ЖАНА ЖЫЛ

(Қорытындылаушы сабақ)

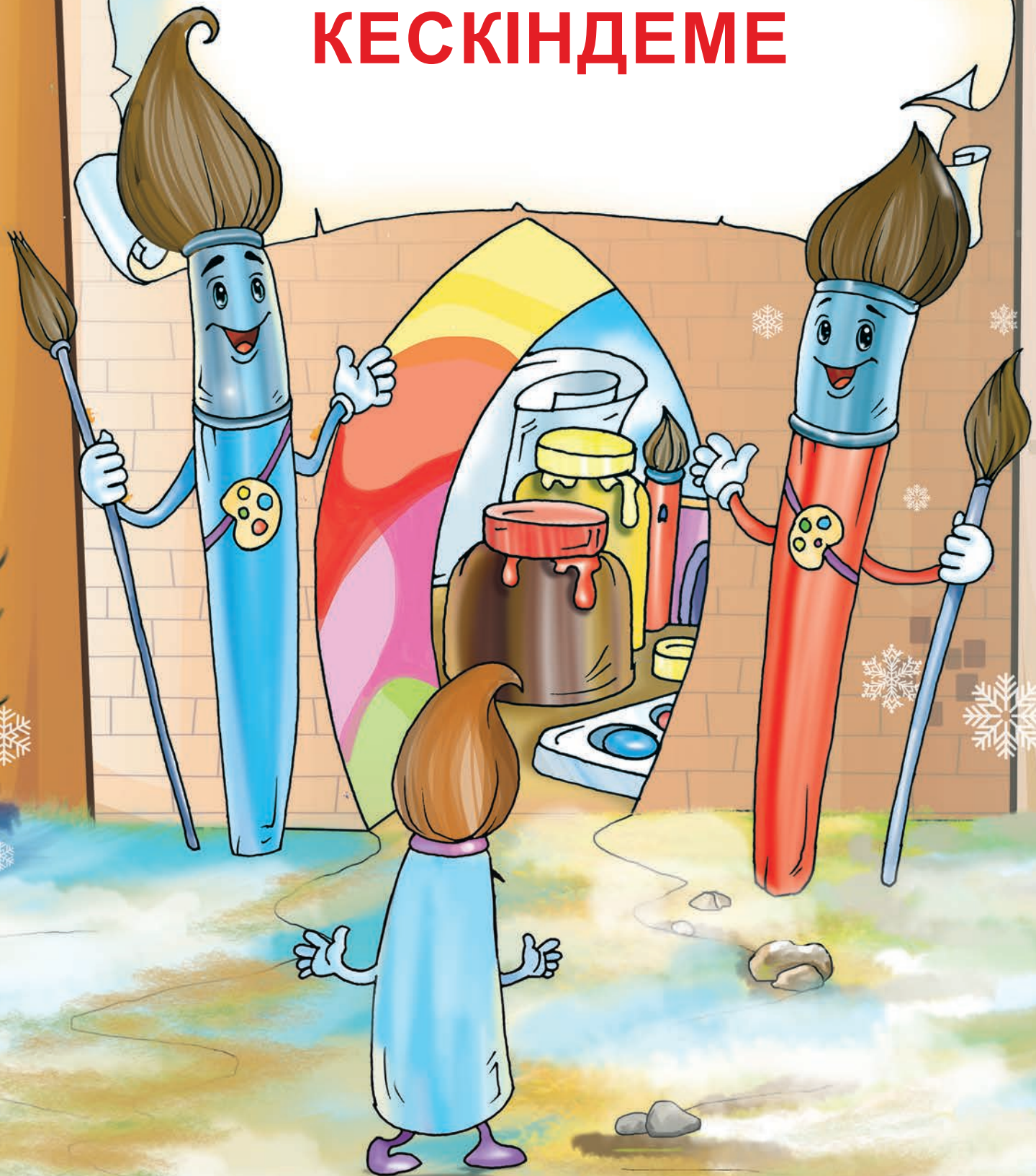

Жаттығу дәптерінің 21-бетіне берілген суретті сандар арқылы боя.

КЕСКИНДЕМЕ

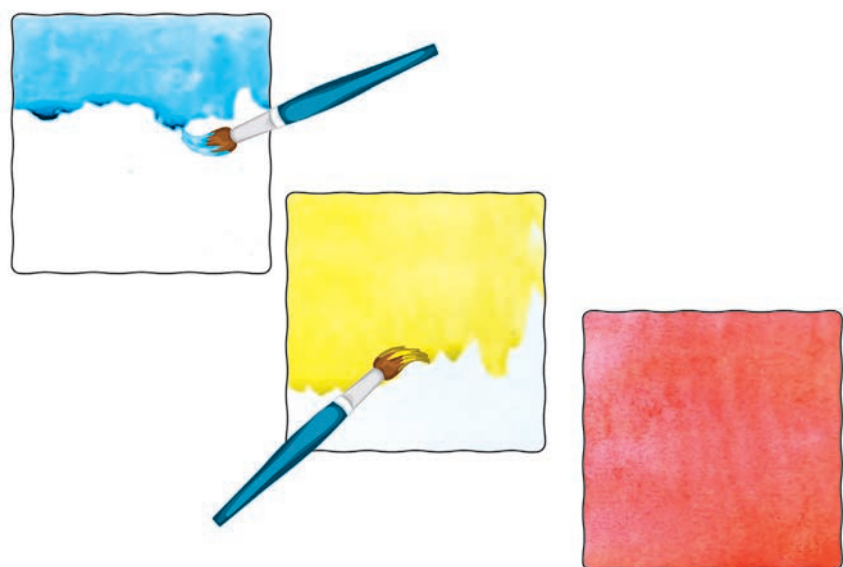
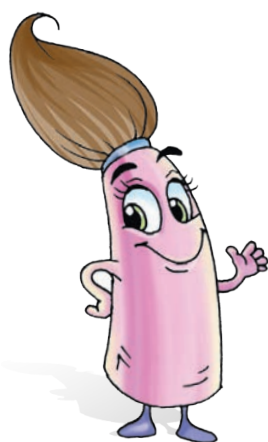

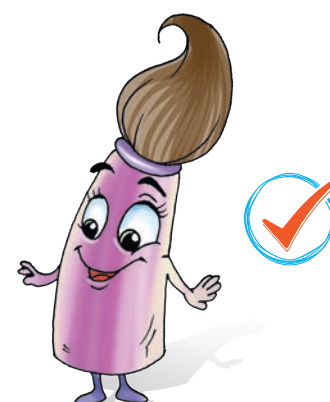
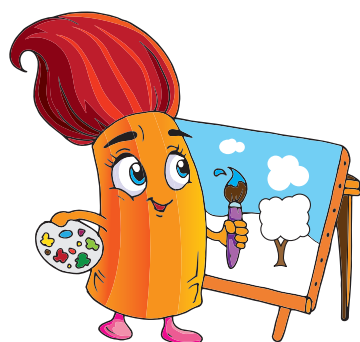
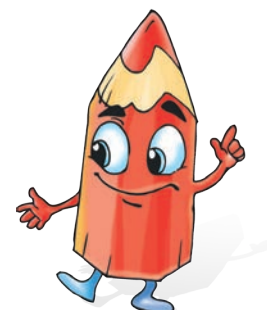
«Қыс көрінісі» тақырыбында суретін салу

Жұмыс орнын дұрыс ұйымдастыру

Акварельмен жұмыс істеу әдісі

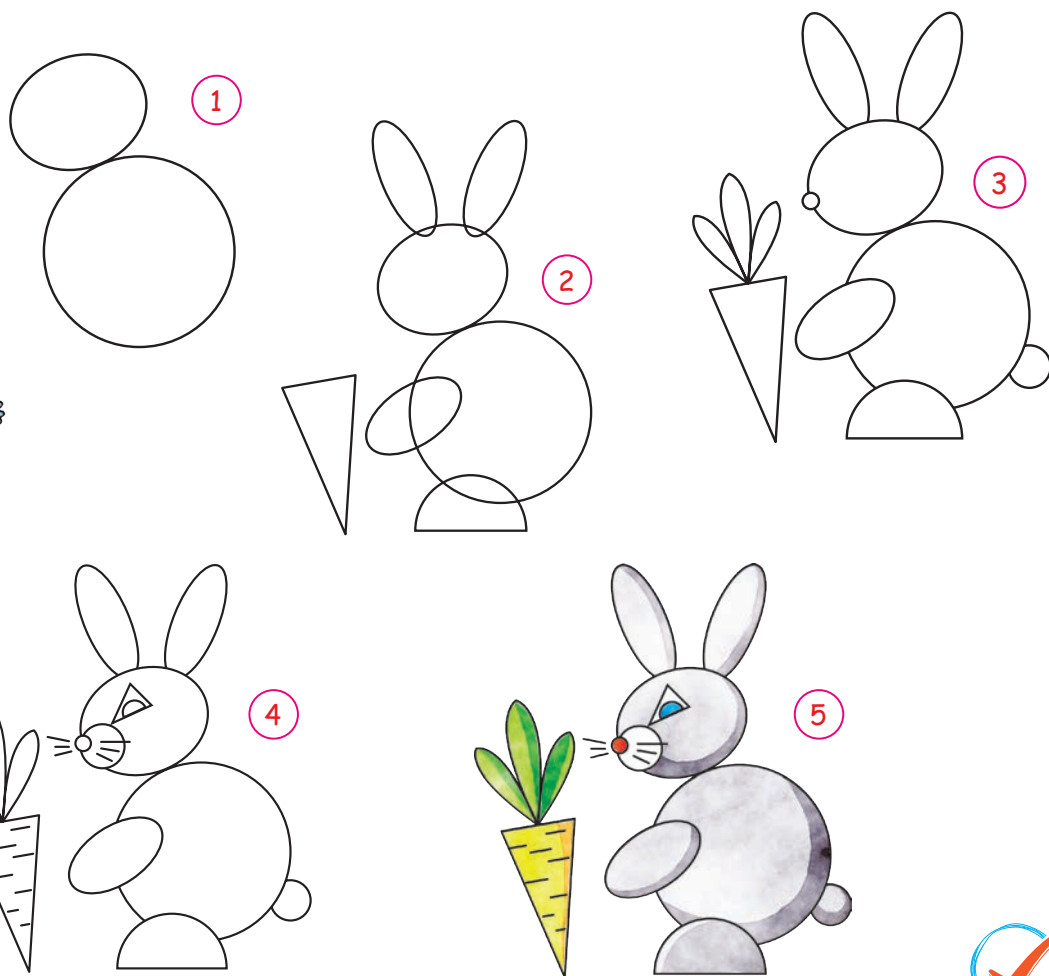
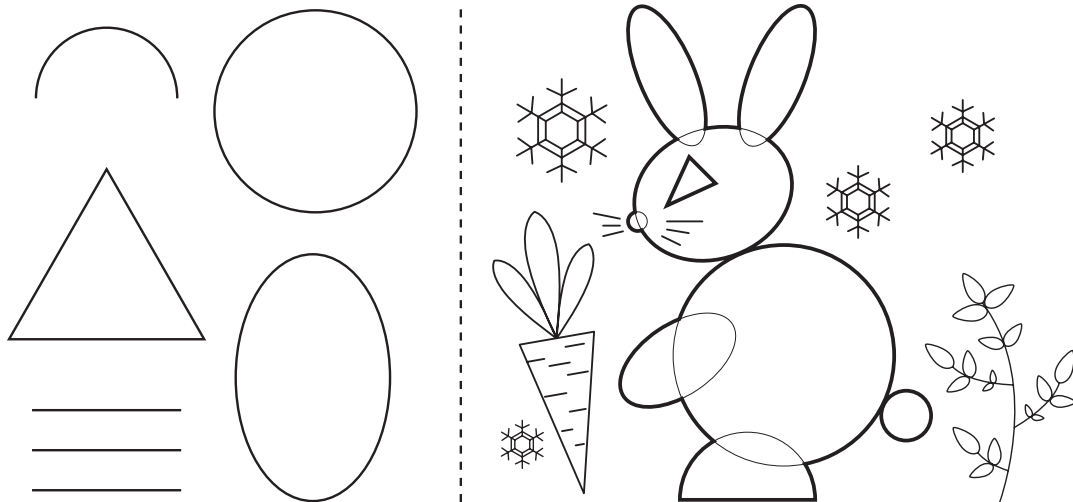

Жаттығу дәптерінің 23-бетіне «Қыс көрінісі» тақырыбында сурет сал.

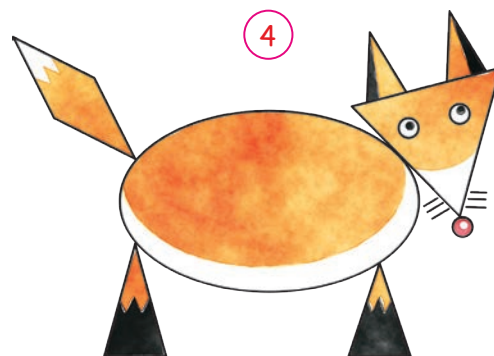
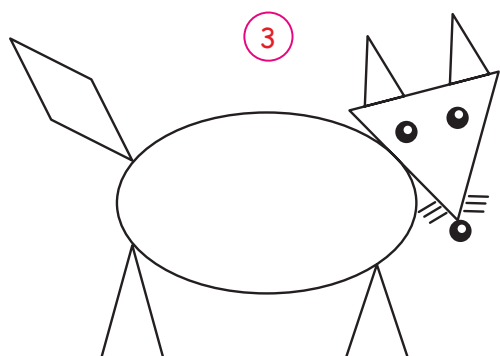
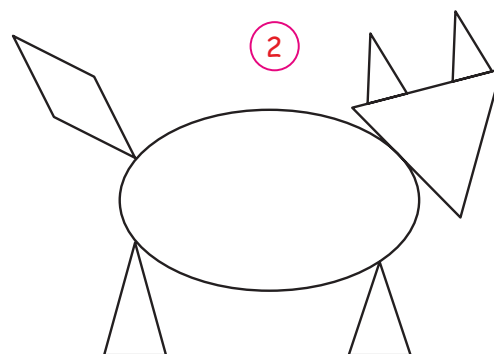
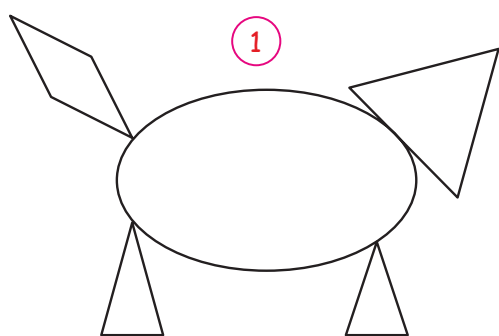
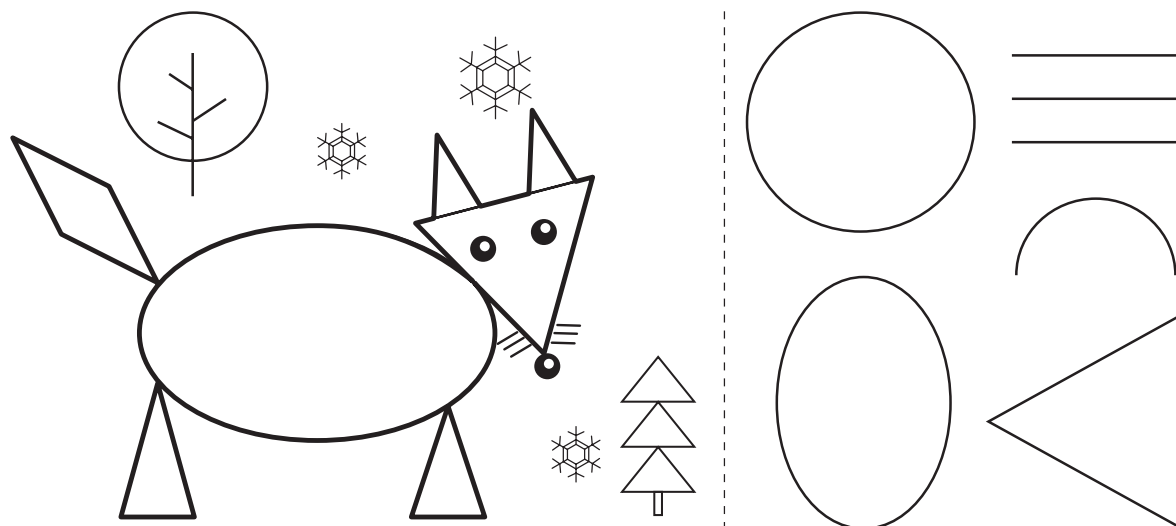

Қоянның суретін салу

Жаттығу дәптерінің 25-бетіне берілген суретті аяқта және боя.

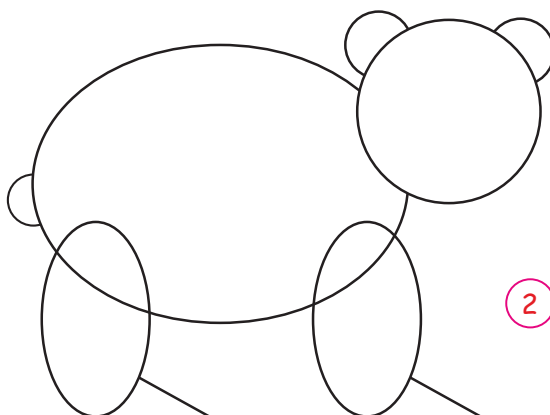
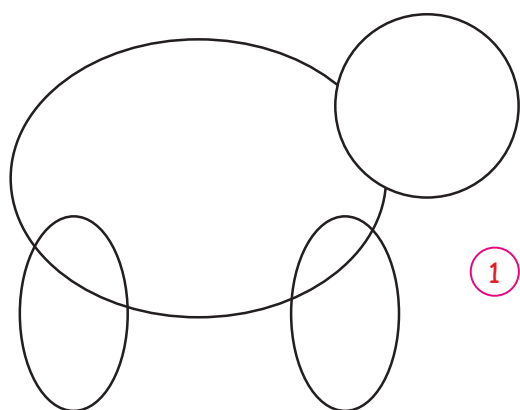
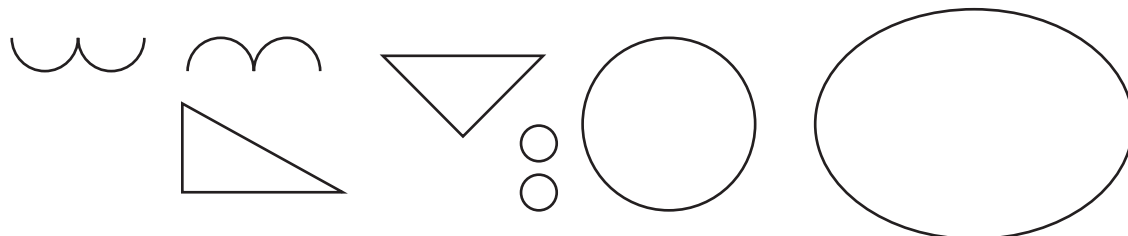
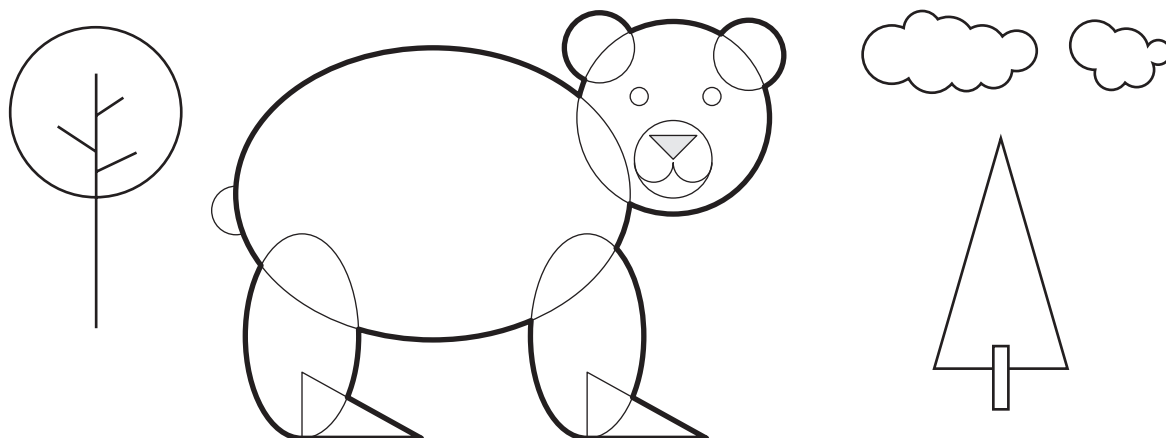
Түлкінің суретін салу

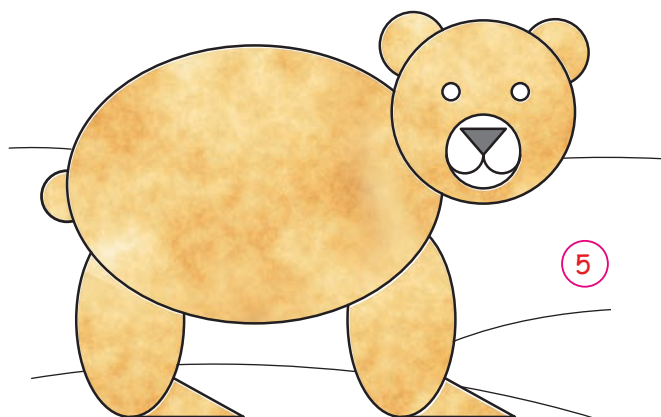
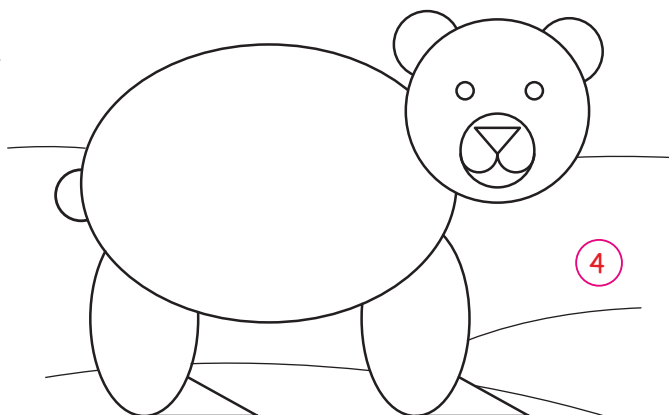
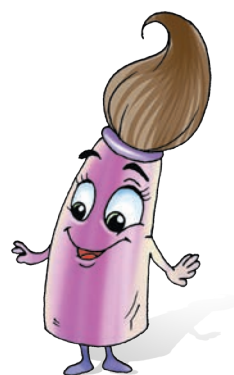
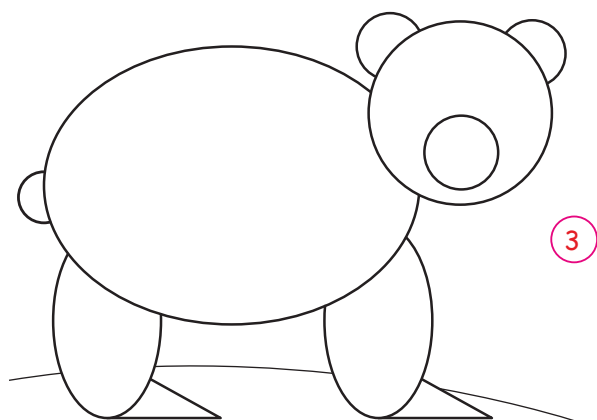

Жаттығу дәптерінің 27-бетіне берілген суретті аяқта және боя.

Аюдың суретін салу

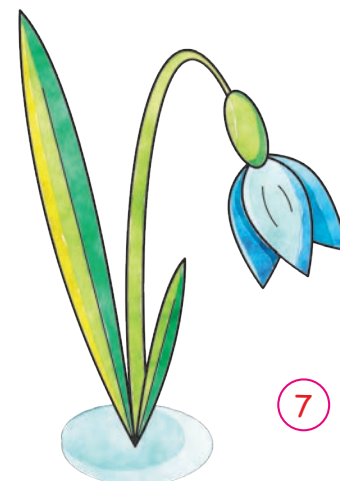
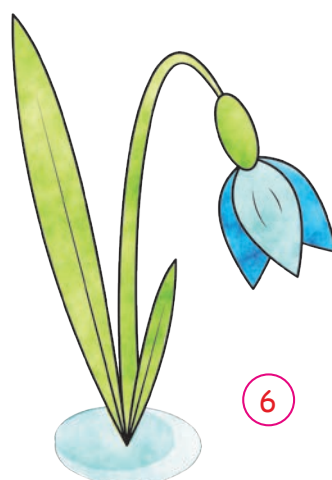
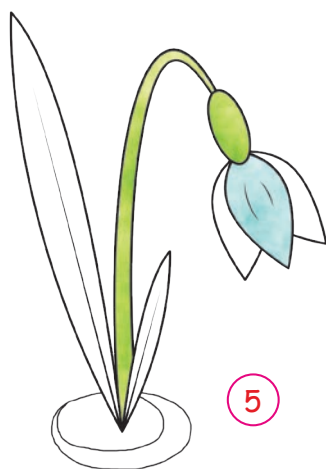
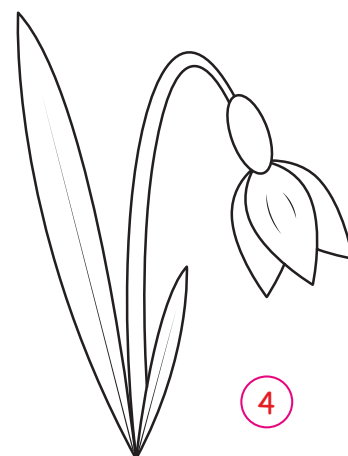
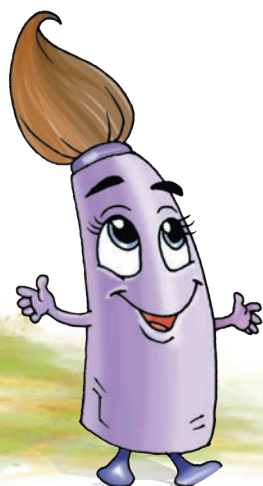
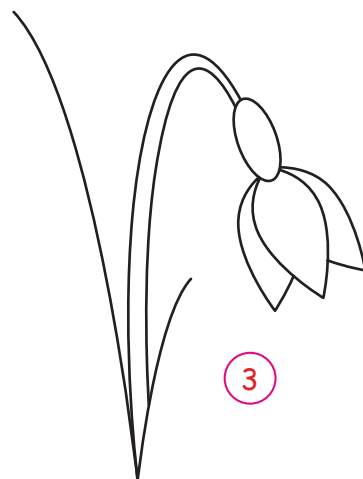
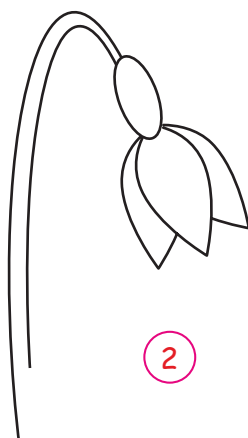
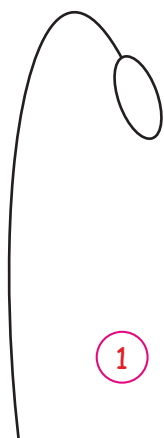

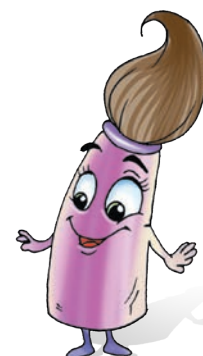
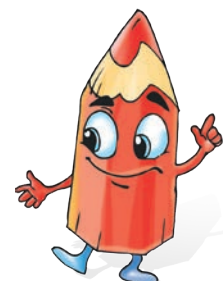
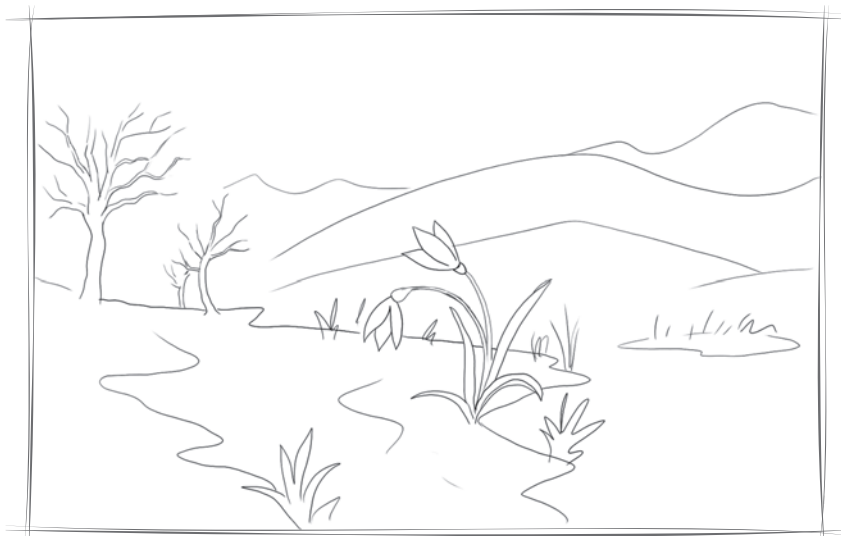
Жаттығу дәптерінің 29-бетіне берілген суретті аяқта және боя.

Бэйшешек суретін салу

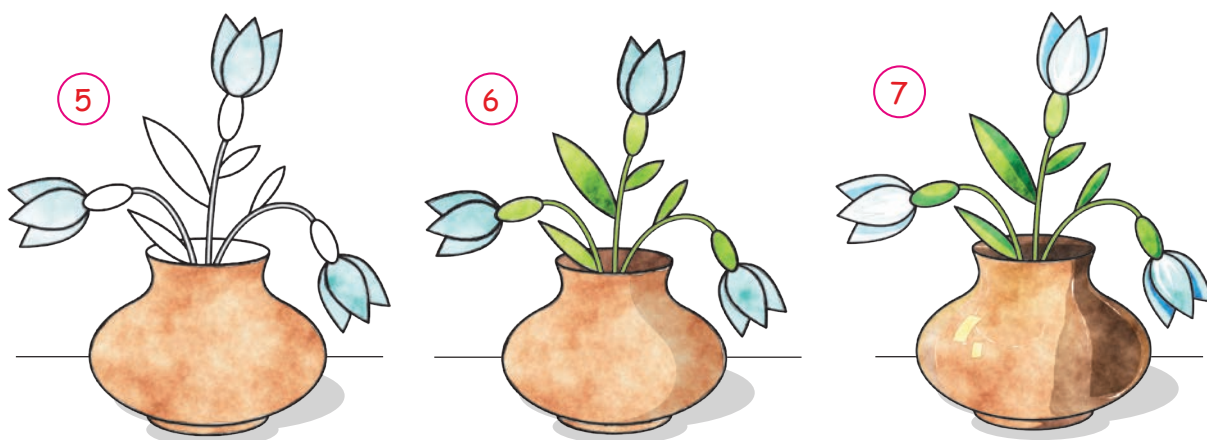
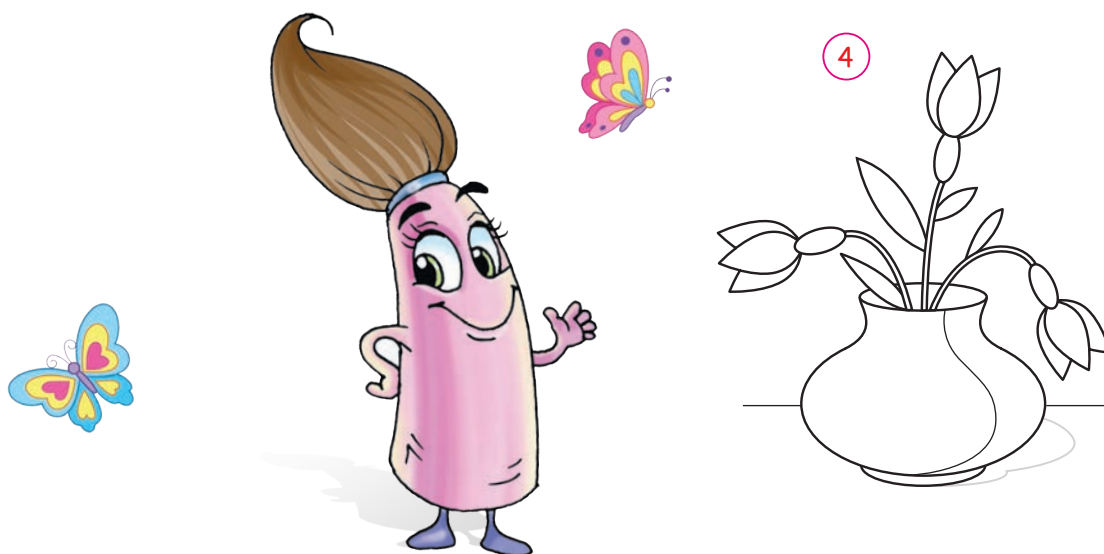
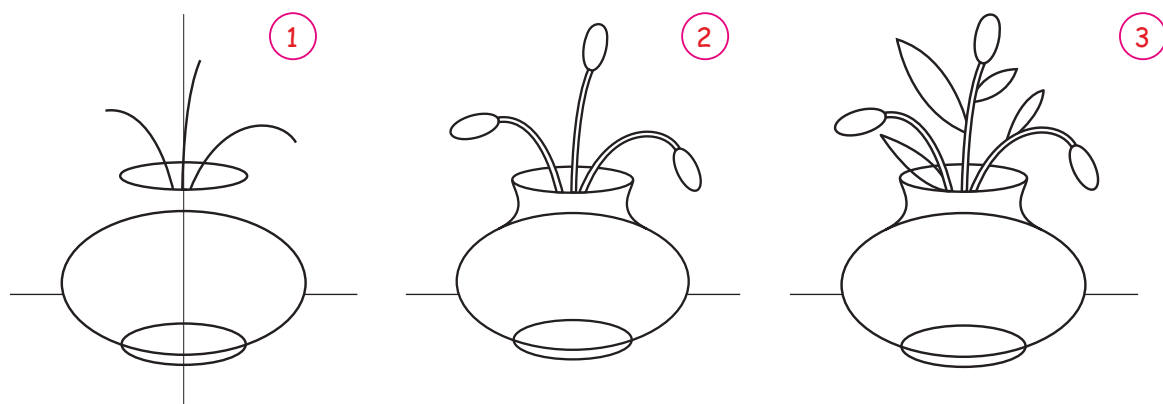

Жаттығу дәптерінің 31-бетіне
бәйшешек суретін сал.

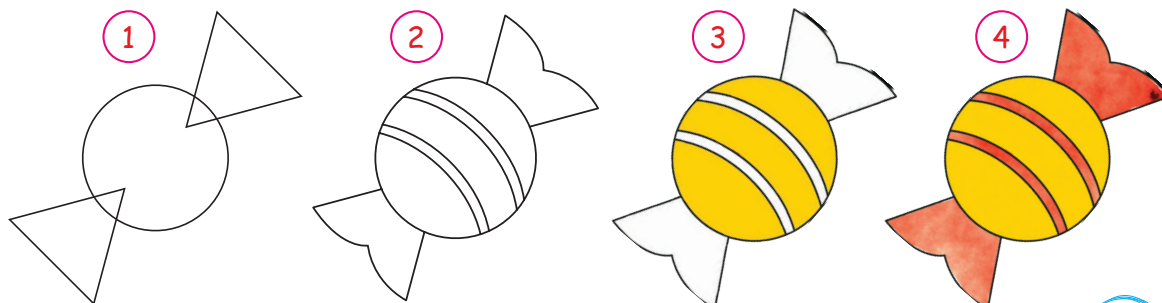
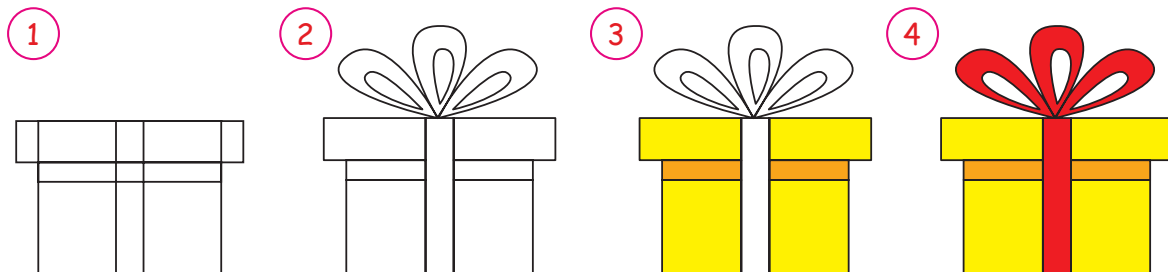
«Вазадағы гүлдер» тақырыбында сурет салу

Жаттығу дәптерінің 33-бетіне «Вазадағы гүлдер» тақырыбында сурет сал.

«Анама сыйлық» тақырыбында сурет салу

Жаттығу дәптерінің 35-бетіндегі көріністі сандар арқылы боя.

1-Бақылау жұмысы. «Гүлшоқ» тақырыбына сурет салу

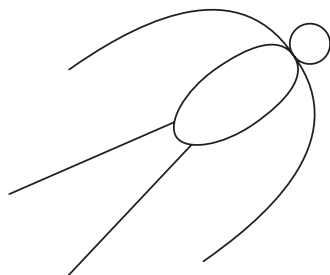
Жаттығу дәптерінің 37-бетіне
«Гүлшоқ» тақырыбында сурет сал.

52

«Елімізде Наурыз» тақырыбында сурет салу

1

2

3

4

5

6

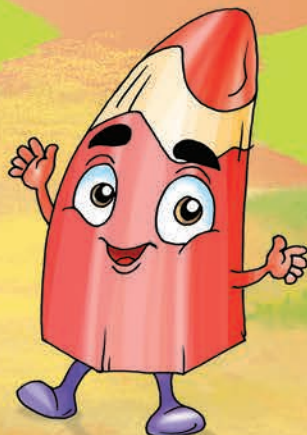

Жаттығу дәптерінің 39-бетіне «Елімізде Наурыз» тақырыбында сурет сал.

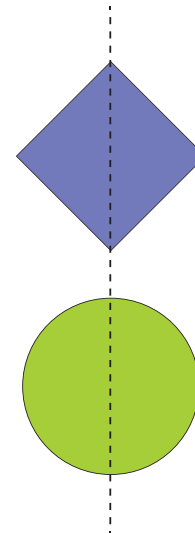
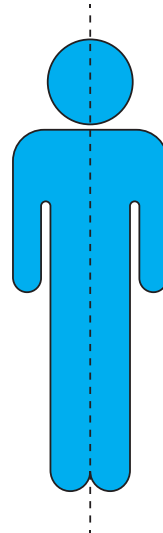
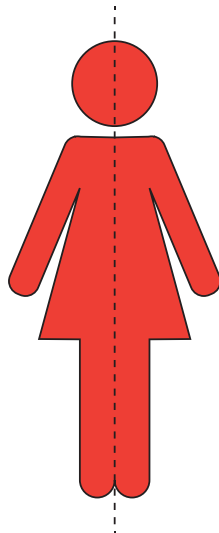
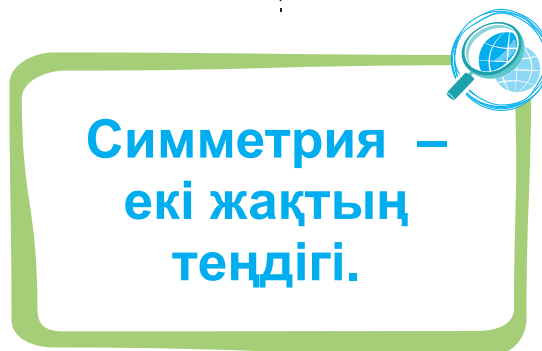
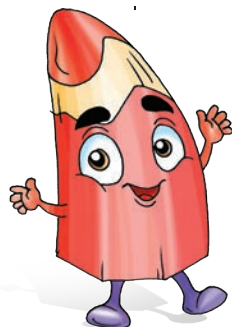
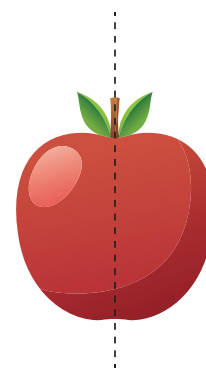
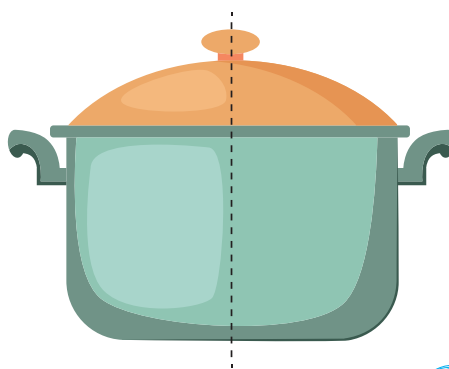
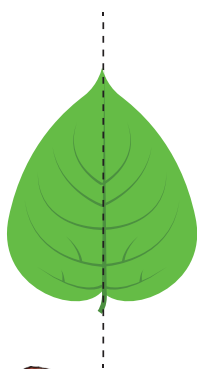
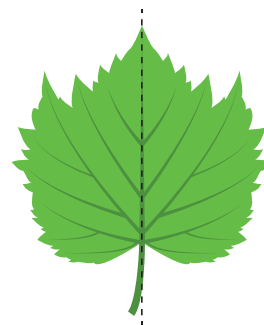
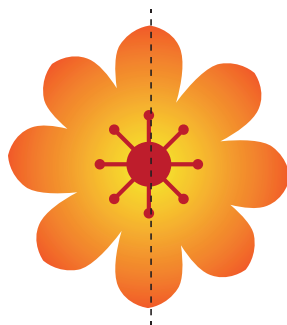
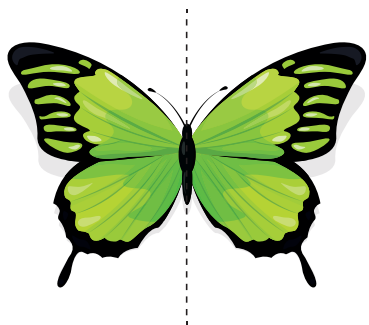

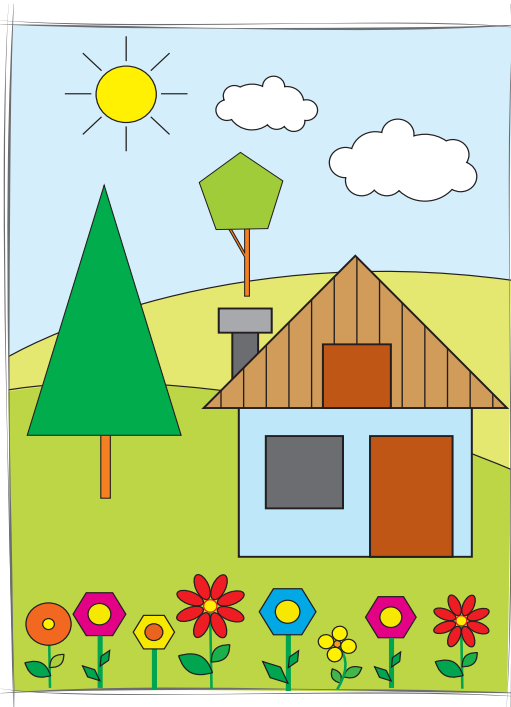
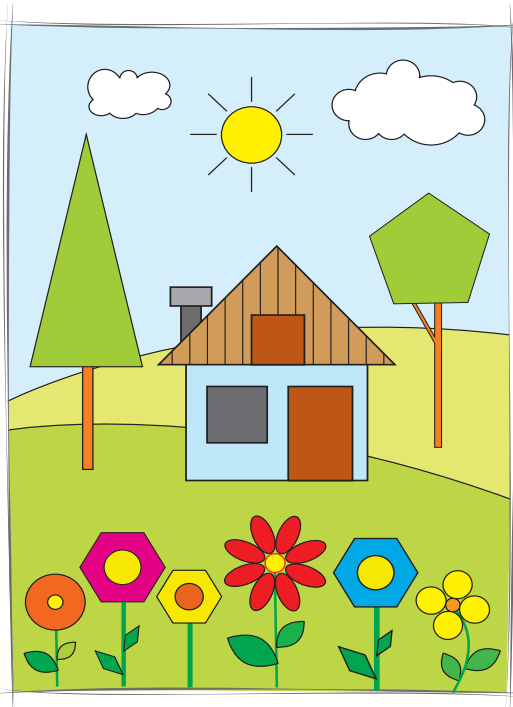
КОМПОЗИЦИЯ

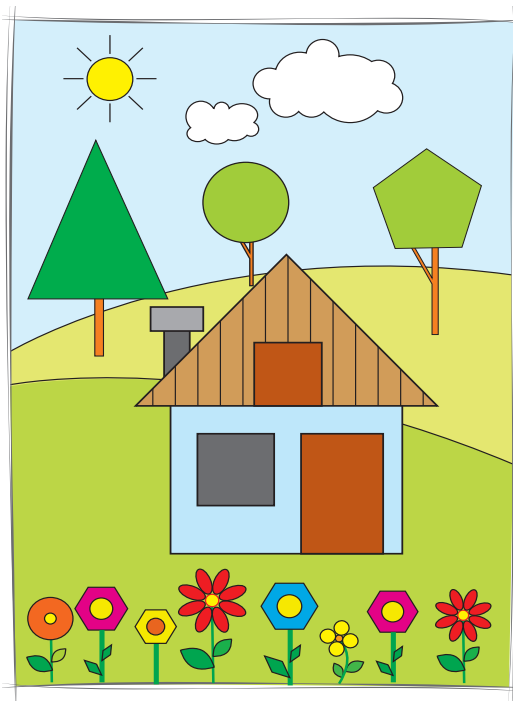
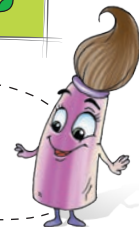
«Геометрик пішіндерден тұратын табиғат» тақырыбында композициялық жұмыс орындау

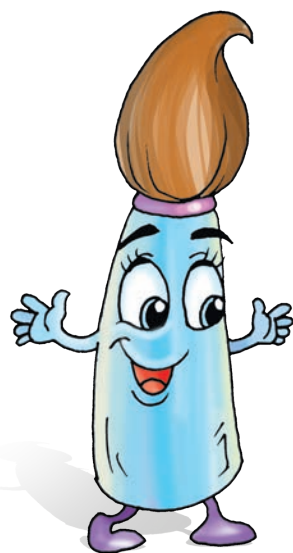
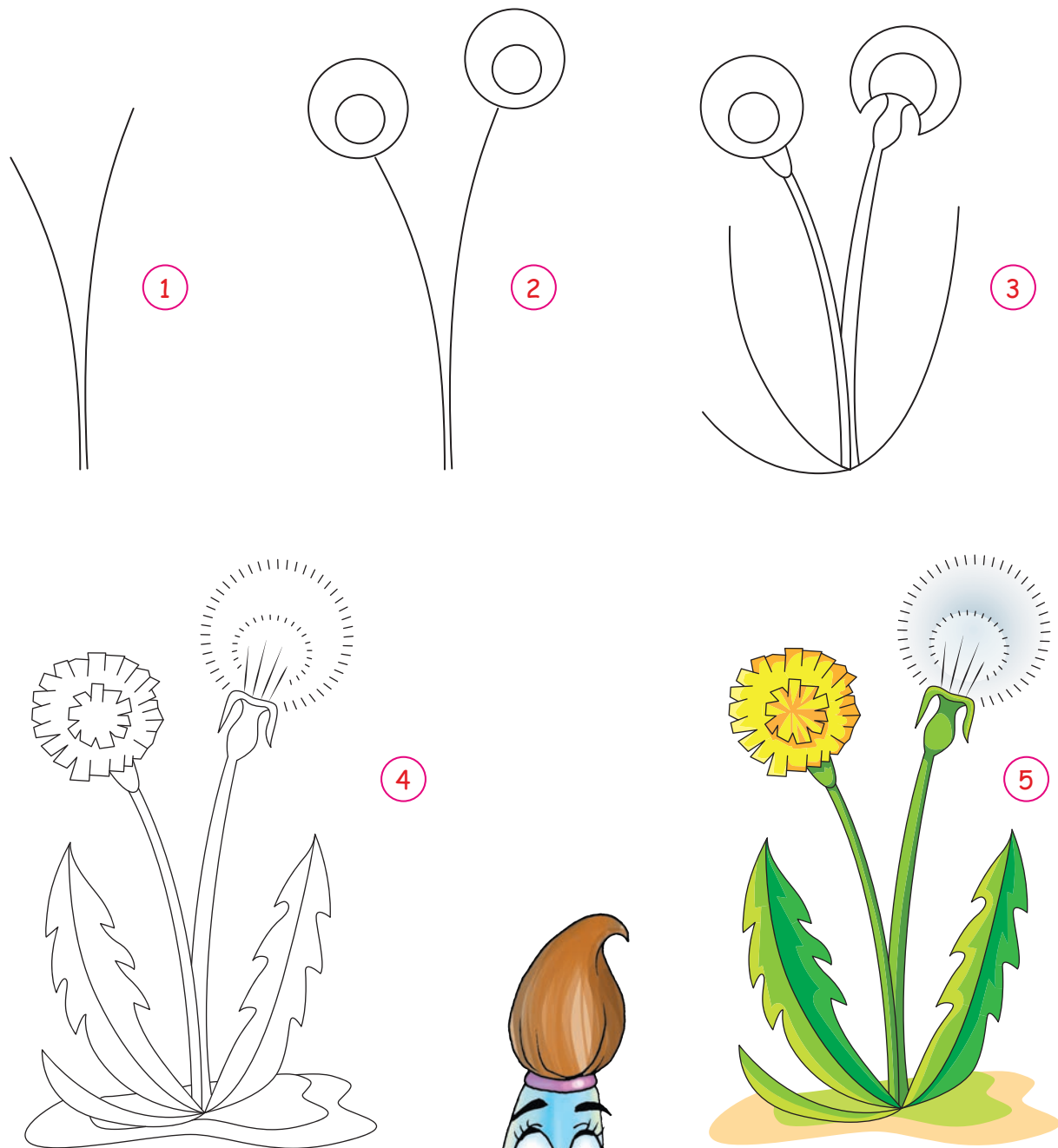
Композиция – бұл кескін элементтерінің өзара үйлесімділігі.

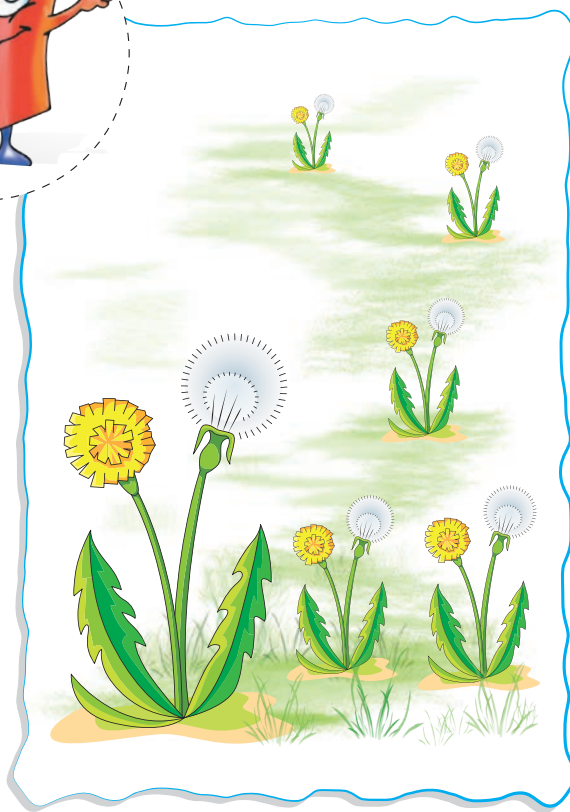
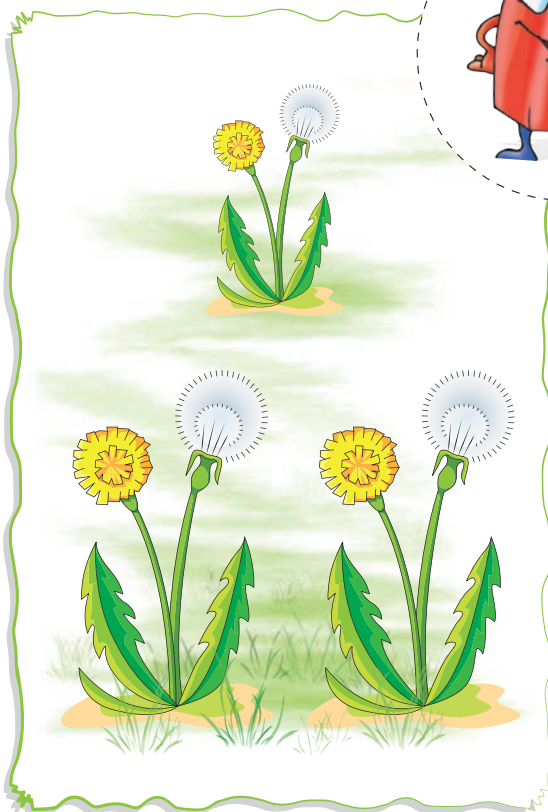
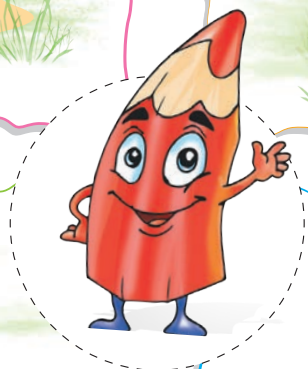

Жаттығу дәптерінің 41-бетіне «Геометриялық пішіндерден тұратын табиғат» тақырыбында композициялық жұмыс орында.

Бақбақ гүлі (шөптермен) тақырыбында композиция жасау

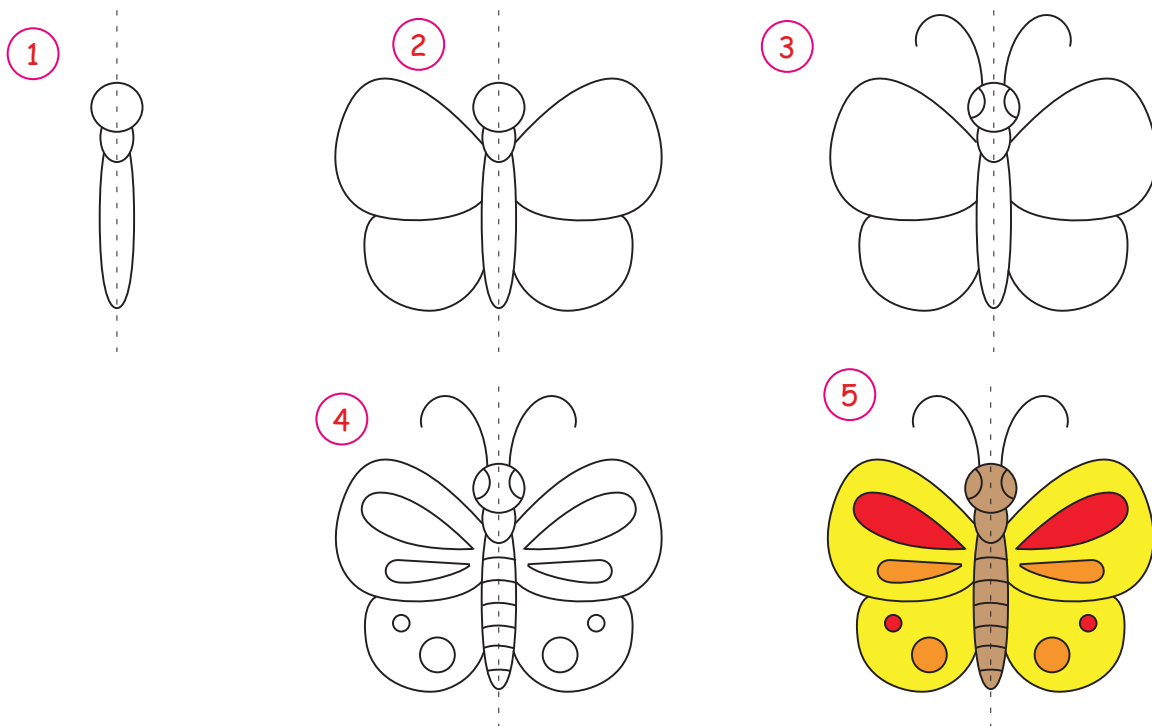

Жаттығу дәптерінің 43-бетіне «Бақбақ гүлі» (шөптермен) композициясын сыз.

«Көбелектер» (гүлдер үстінде) тақырыбында композиция жасау

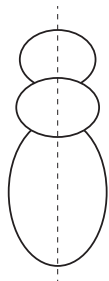

Жаттығу дәптерінің 45-бетіне
«Көбелектер» тақырыбында су-
рет сал.

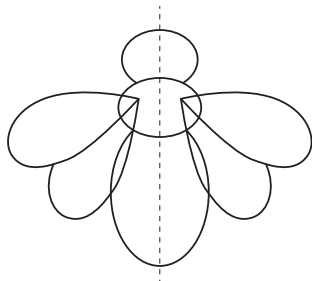

Балара және гүлдегі қоңыз (Балара ұясы мен гүлдер) тақырыбында композиция жасау

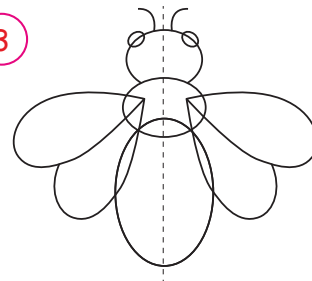
1

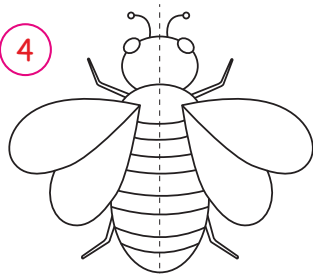
2

3

4

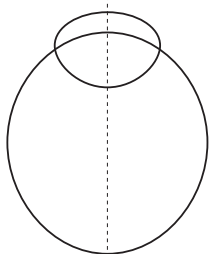
5

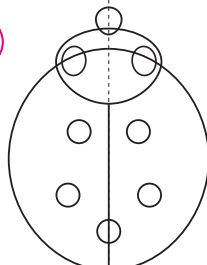
Жаттығу дәптерінің 47-бетіне
«Балара және гүлдегі қоңыз»
тақырыбында сурет сал.

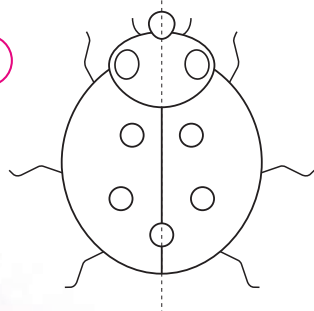
1

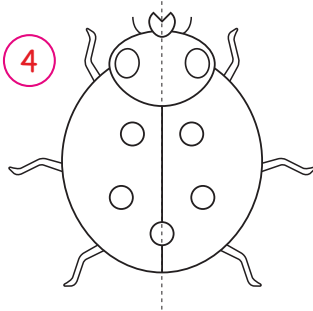
2

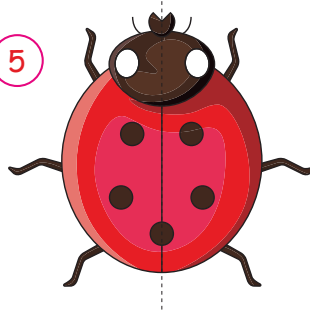
3

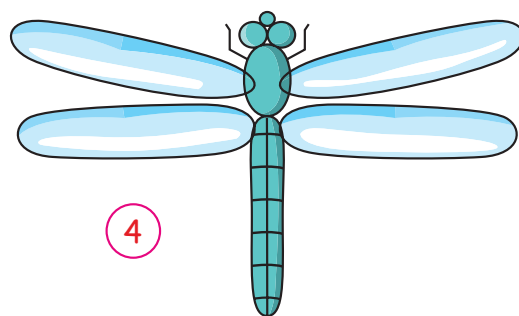
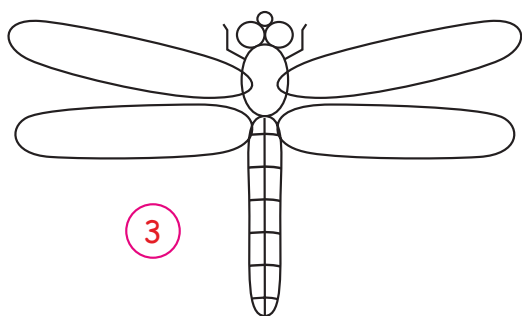
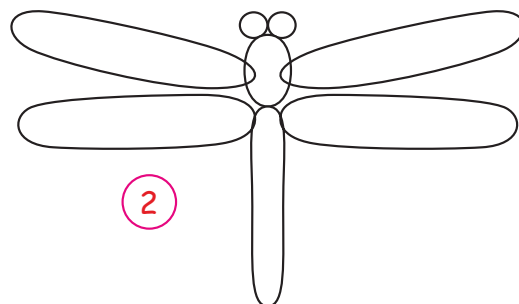
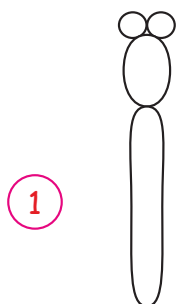
4

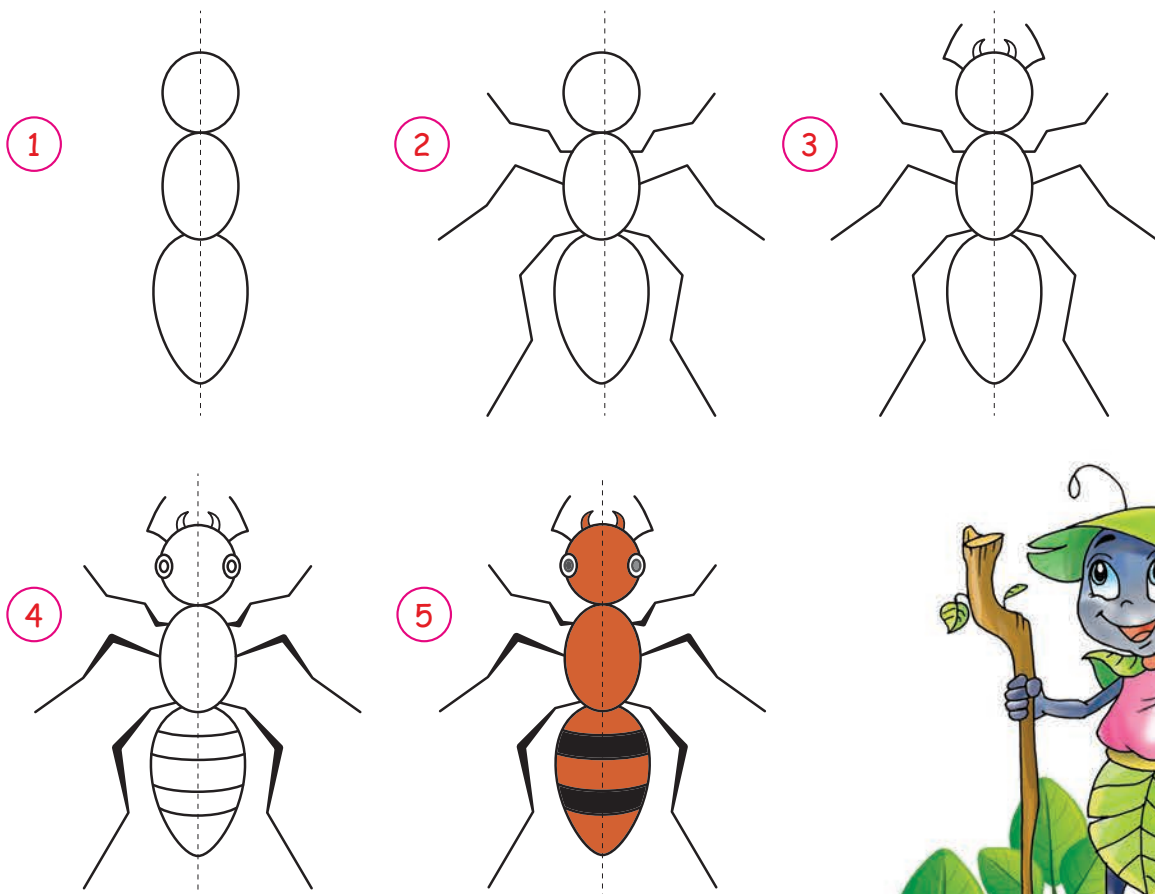

5

«Инелік пен құмырсқа» (ағаш бұтақтары мен жапырақтарында) тақырыбында композиция жасау

Жаттығу дәптерінің 49-бетіне «Инелік пен құмырсақ» тақырыбында сурет сал.

«Табиғат қойнауындағы жәндік» тақырыбына композиция жасау

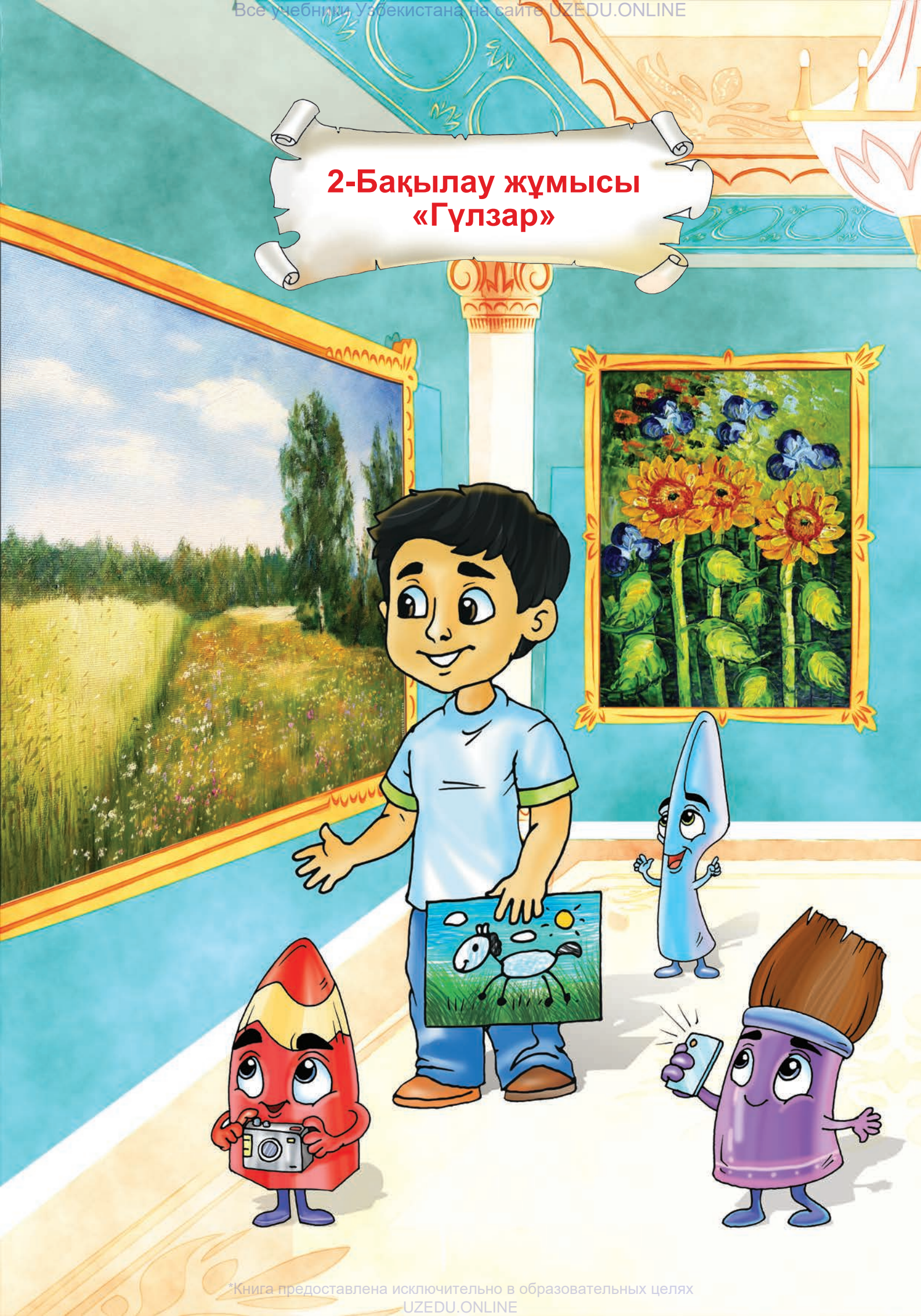

Жаттығу дәптерінің 51-бетіне «Табиғат қойнауындағы жәндік» тақырыбында сурет сал.

2-Бақылау жұмысы «Гүлзар»

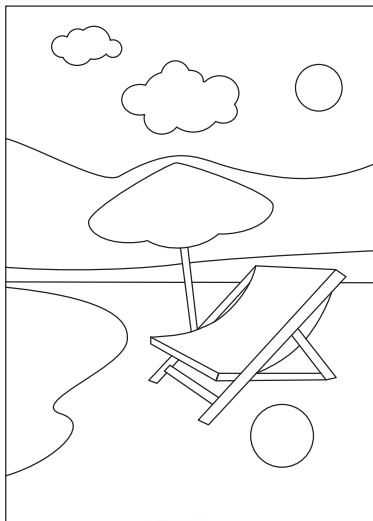

Жаттығу дәптерінің 53-бетіне «Гүлзар» тақырыбында сурет сал.

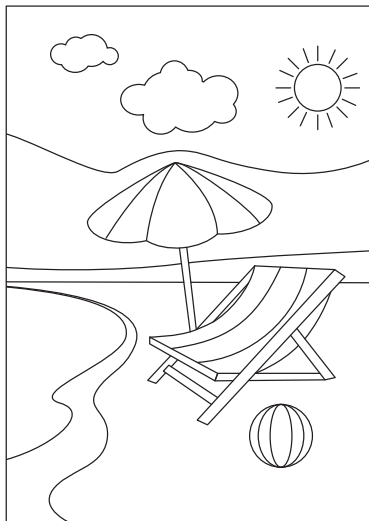

«Жазғы саяхат» тақырыбында КОМПОЗИЦИЯ ЖАСАУ

1

2

3

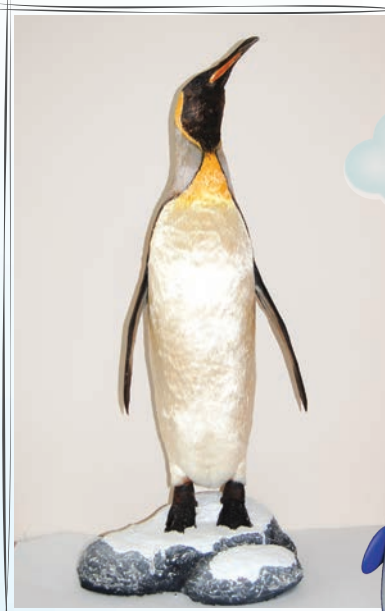
Жаттығу дәптерінің 55-бетіне «Жазғы саяхат» тақырыбында сурет сал

САЛЕМ, ЛАГЕРЬ!

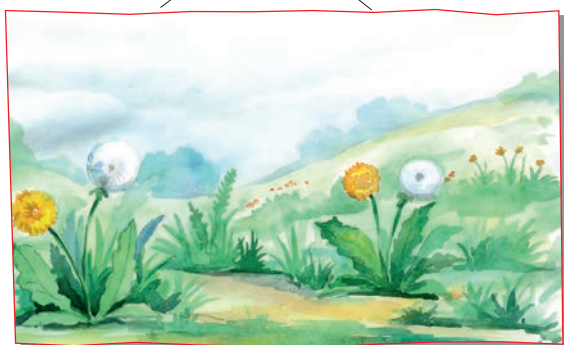
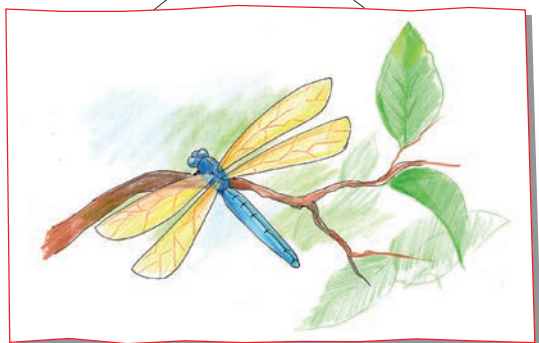

Табиғат мўражайына саяхат

Менің алғашқы суреттерім

O'quv nashri

Alfiya Salixova, Dilfuza Shayakubova, Barno Yunusova

Tasviriy san'at

*Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
1-sinf uchun darslik
(Qozoq tilida)*

Суретші *Умид Сулаймонов*

Аудармашы *Айдын Тәжібаева*
Редактор *Ғалымжан Рахымбаев*
Техн. редактор *Акмал Сулаймонов*
Дизайнер *Дилмурод Мулла-Ахунов*
Көркемдеуші редактор *Сарвар Фармонов*
Компьютерде беттеген *Алимардон Ақилов*

Басуға 07.06.2021-жылы рұқсат етілді.
Пішімі 60X84 $\frac{1}{8}$. Ариал гарнитурасы.
Кеглі 18 шпонды. Офсеттік баспа.
Шартты баспа табағы 8,37.
Баспа есеп табағы 9,26.
Таралымы 6690. Тапсырыс № .....

“Колорак” ЖШҚ-ның баспаханасында басылды.
Ташкент қаласы, Юнусабад ауданы, Янгишахар көшесі, 1 А.

COLORPACK